

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І РЕГІОНАЛЬНИХ СТУДІЙ

ШИКУЛА МАКСИМ ВАЛЕНТИНОВИЧ

ОСНОВНІ НАПРЯМИ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ
АРГЕНТИНИ

Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Освітньо-професійна програма Міжнародні відносини

Робота на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Науковий керівник:

БАЛАК ІЛОНА ОЛЕКСАНДРІВНА

кандидат економічних наук, доцент
кафедри міжнародних відносин і
регіональних студій

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № 12

засідання кафедри міжнародних

відносин і регіональних студій

від 21 травня 2024 р.

Завідувач кафедри

_____ проф. Коцан Н.Н.

ЛУЦЬК – 2024

АНОТАЦІЯ

Шикла М. В. Основні напрями сучасної зовнішньої політики Аргентини.

Рукопис. Випускна робота бакалавра за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, ОПП Міжнародні відносини. Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2024. 53 с. Українська мова.

У першому розділі бакалаврської роботи розглянуто теоретичні основи зовнішньої політики держави та напрями її здійснення. Було окреслено зовнішньополітичну діяльність держави та шляхи її реалізації. Здійснено аналіз використаної літератури та методів під час дослідження.

У другому розділі бакалаврської роботи було досліджено чинники та передумови формування сучасної зовнішньої політики Аргентини. При здійсненні аналізу історичних чинників було виявлено особливості історичного розвитку Аргентини та їхнього впливу на сучасну ситуацію в державі. Дослідження політичних та економічних чинників дозволило виявити їхній вплив на формування аргентинської держави напрямів здійснення своєї зовнішньої політики.

У третьому розділі бакалаврської роботи було проаналізовано стан відносин Аргентини з іншими державами світу, їхню динаміку та проблеми, на основі цього виокремлено основні напрями здійснення Аргентиною своєї зовнішньої політики на сучасному етапі розвитку.

Бакалаврська робота містить 6 рисунків, список джерел налічує 54 позиції.

За результатами роботи зроблено висновки. Напрями здійснення зовнішньої політики державою – орієнтація держави, при здійсненні своєї зовнішньої політики, на певний суб'єкт міжнародних відносин або відсутність цієї орієнтації як такої, з метою отримання економічних, політичних чи будь яких інших переваг, з урахуванням національних інтересів держави. Аргентина є активним учасником міжнародних відносин та здійснюючи свою зовнішню політику орієнтується на світові центри сили та провідних держав, формуючи, таким чином, напрями її здійснення. На сучасному етапі розвитку такими напрямками є наступні: Сполучені Штати Америки, через політичну та економічну взаємопов'язаність двох держав впродовж історії, Китайська Народна Республіка, співпраця з якою передбачає економічну вигоду та противагу надмірному впливу США, країни БРІКС, а саме РФ та Індія, взаємодія з якими допомагає Аргентині диверсифікувати свою зовнішню політику та не покладатися на одного партнера, Європейський Союз, який пропонує економічну співпрацю та соціально спрямовані програми та ініціативи для подолання внутрішньодержавних проблем Аргентини, Бразилія, яка виступає головним торгівельним партнером Аргентини та, одночасно, її політичним конкурентом та регіональна співпраця з країнами Південної Америки, яка дозволяє формувати незалежний від світових центрів сили геополітичний блок. Серед основних проблем, які заважають Аргентині здійснювати свою зовнішню політику можна віднести: несприятливу економічну ситуацію всередині держави; відсутність однієї загальної доктрини зовнішньої політики та як наслідок невизначеність стосовно ролі Аргентини на міжнародній арені; неефективна регіональна співпраця, зокрема через відмінність позицій та інтересів держав регіону; проблема в відносинах з Британією через приналежність Фолклендських островів. Характерними рисами здійснення Аргентиною зовнішньої політики в певних напрямках є: неідеологізованість зовнішньої політики; готовність йти на співпрацю з різними державами світу; активна участь в регіональній співпраці; конкуренція з Бразилією за лідерство в Південній Америці; нейтральність стосовно світових конфліктів та гарячих точок з ціллю отримати вигоду від співпраці з багатьма учасниками міжнародних відносин.

Ключові слова: зовнішня політика, Аргентина, США, регіональна співпраця, КНР, напрямки співпраці, двосторонні відносини.

ZUSAMMENFASSUNG

Shykula M. W. Die Hauptrichtungen der modernen argentinischen Außenpolitik.

Manuskript. Bachelorarbeit im Fachbereich 291 Internationale Beziehungen, öffentliche Kommunikation und Regionalstudien, BBP Internationale Beziehungen. - Wolyn Lesja Ukrainka Nationale Universität, Lutsk, 2024. 53 Seiten. Ukrainisch.

Im ersten Kapitel der Bachelorarbeit werden die theoretischen Grundlagen der Außenpolitik des Staates und die Richtungen ihrer Umsetzung untersucht. Die außenpolitischen Aktivitäten des Staates und die Art und Weise, wie sie umgesetzt werden, wurden beschrieben. Es wurde die Literatur und Methoden analysiert, die in der Studie verwendet wurden.

Im zweiten Kapitel der Bachelorarbeit wurden die Faktoren und Voraussetzungen für die Entstehung der modernen argentinischen Außenpolitik untersucht. Die Analyse der historischen Faktoren zeigt die Besonderheiten der historischen Entwicklung Argentiniens und ihre Auswirkungen auf die aktuelle Situation im Land. Die Untersuchung politischer und wirtschaftlicher Faktoren zeigte deren Einfluss auf die Gestaltung der außenpolitischen Ausrichtung des argentinischen Staates.

Im dritten Kapitel der Bachelorarbeit wurden der Stand der argentinischen Beziehungen zu anderen Ländern, ihre Dynamik und Probleme analysiert und auf dieser Grundlage die Hauptrichtungen der heutigen argentinischen Außenpolitik ermittelt.

Die Bachelorarbeit enthält 6 Abbildungen und ein 54 Punkte umfassendes Literaturverzeichnis.

Aus den Ergebnissen der Arbeit wurden Schlussfolgerungen gezogen. Richtungen der Umsetzung der Außenpolitik durch den Staat - die Ausrichtung des Staates bei der Umsetzung seiner Außenpolitik auf ein bestimmtes Subjekt der internationalen Beziehungen oder das Fehlen dieser Ausrichtung als solche, um wirtschaftliche, politische oder andere Vorteile zu erzielen, wobei die nationalen Interessen des Staates zu berücksichtigen sind. Argentinien ist ein aktiver Teilnehmer an den internationalen Beziehungen und konzentriert sich bei der Umsetzung seiner Außenpolitik auf die Machtzentren und die führenden Staaten der Welt und bestimmt so die Richtung ihrer Umsetzung. Derzeit sind dies folgende Richtungen: Die Vereinigten Staaten von Amerika, die im Laufe der Geschichte politisch und wirtschaftlich miteinander verbunden waren, Die Volksrepublik China, mit der die Zusammenarbeit wirtschaftliche Vorteile bringt und ein Gegengewicht zum übermäßigen Einfluss der Vereinigten Staaten darstellt, Die BRICS-Länder, namentlich Russland und Indien, deren Zusammenarbeit Argentinien hilft, seine Außenpolitik zu diversifizieren und sich nicht auf einen einzigen Partner zu verlassen, Die Europäische Union, die wirtschaftliche Zusammenarbeit und sozial ausgerichtete Programme und Initiativen anbietet, um die inneren Probleme Argentiniens zu lösen, Brasilien, das der wichtigste Handelspartner Argentiniens und gleichzeitig sein politischer Rivale ist, und die regionale Zusammenarbeit mit den südamerikanischen Ländern, die die Bildung eines geopolitischen Blocks ermöglicht, der von den Machtzentren der Welt unabhängig ist. Zu den Hauptproblemen, die Argentinien an der Umsetzung seiner Außenpolitik hindern, gehören die folgenden: eine ungünstige wirtschaftliche Lage im Land; das Fehlen einer gemeinsamen außenpolitischen Doktrin und die daraus resultierende Ungewissheit über die Rolle Argentiniens auf der internationalen Bühne; eine unwirksame regionale Zusammenarbeit, insbesondere aufgrund der unterschiedlichen Positionen und Interessen der regionalen Staaten; sowie ein Problem in den Beziehungen zu Großbritannien wegen der Falklandinseln. Die charakteristischen Merkmale der argentinischen Außenpolitik in bestimmten Richtungen sind: ideologiefreie Außenpolitik; Bereitschaft zur Zusammenarbeit mit verschiedenen Ländern der Welt; aktive Beteiligung an der regionalen Zusammenarbeit; Wettbewerb mit Brasilien um die Führungsrolle in Südamerika; Neutralität gegenüber globalen Konflikten und Krisenherden, um von der Zusammenarbeit mit vielen Akteuren der internationalen Beziehungen zu profitieren.

Stichworte: Außenpolitik, Argentinien, Vereinigte Staaten, regionale Zusammenarbeit, China, Kooperationsrichtungen, bilaterale Beziehungen.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ АРГЕНТИНИ	
1.1 Сутність та види зовнішньої політики держави.....	8
1.2 Аналіз літератури з тематики дослідження.....	13
1.3 Методологічна база дослідження.....	15
РОЗДІЛ 2. ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ АРГЕНТИНИ	
2.1 Історичні передумови формування зовнішньої політики країни.....	18
2.2 Економічні фактори розвитку зовнішньої політики країни.....	21
2.3 Політичні фактори розвитку зовнішньої політики країни.....	27
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ АРГЕНТИНИ	
3.1 Роль США в формуванні зовнішньої політики Аргентини.....	33
3.2 Особливості взаємовідносин Аргентини з Китаєм та державами Глобального Півдня.....	39
3.3 Співпраця Аргентини та Європейського Союзу.....	45
3.4 Зовнішня політика Аргентини в латиноамериканському регіоні.....	48
3.5 Участь Аргентини в міжнародних організаціях.....	54
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах сучасної глобалізації та тісної взаємодії між міжнародними акторами кожна держава здійснює співпрацю з іншими країнами, бере участь в міжнародній співпраці, що формує її зовнішню політику. Співпраця з наявними основними домінуючими центрами сили, надання переваги одному чи іншому політичному блоку або відмова від взаємодії з ними взагалі створюють передумови для формування напрямів для її здійснення, яких в сучасній міжнародній багатопольярній системі існує багато.

Актуальність теми дослідження обумовлена особливістю зовнішньої політики Аргентини на сучасному етапі розвитку в умовах сучасного багатопольярного світу. Вивчення основних напрямів сучасної зовнішньої політики Аргентини представляє науковий інтерес для дослідження у зв'язку з активізацією питань діяльності держави, що розвивається, у сучасній багатопольосній системі міжнародних відносин.

В роботі було систематизовано знання про міжнародні відносини Аргентини починаючи з ХХІ ст. та надано підґрунтя для подальшого розвитку та аналізу майбутньої зовнішньої політики держави.

Мета дослідження — вивчення, дослідження та аналіз основних напрямів впровадження зовнішньої політики Аргентини на сучасному етапі розвитку.

Для досягнення поставленої мети, необхідним є вирішення наступних завдань:

- аналіз чинників та факторів, які впливають на здійснення зовнішньої політики Аргентини на сучасному етапі розвитку;
- дослідження особливостей взаємодії Аргентини з різними світовими центрами сили;
- вивчення особливостей співпраці Аргентини з іншими державами світу та її загального позиціонування на міжнародній арені;

- дослідження процесів інтеграції та співпраці Аргентини з міжнародними організаціями та іншими міжнародними суб'єктами;

- розкриття та аналіз шляхів розвитку зовнішньої політики Аргентини в XXI ст.

Об'єкт дослідження — основні напрями зовнішньої політики Аргентини в XXI ст.

Предмет дослідження — особливості реалізації зовнішньої політики Аргентини в XXI ст., з урахуванням основних зовнішньополітичних напрямів її здійснення в сучасних політико-економічних умовах Аргентини.

При написанні бакалаврської роботи використовувалися здебільшого зарубіжні джерела та праці зарубіжних вчених та науковців в галузці економічних та політичних наук, а саме аргентинські науковці Х. Годеско [51], К. Вейгель [29], А. Феррарі, Ф. Феррарі, Е. Нейра [25], М. Сесілія [16], В. Толедо [52], Л. Моргенфельд [41], Г. Мараві та М. Інес [38], М. Лаванья [34], Х. Ваделл [53], Л. Флоро [49], Ф. Шкейцер [47], Дж. Зелічович [54], Ф. Рубіліо та Д. Теліас [45], А. Буссо [15], а також вітчизняні науковці К. Вакарчук [1], Н. Гаврилова [2], С. Мариніна [4], І. Нартова, Є. Коломієць [5] та С. Кононенко [3] та британський науковець Дж. Роулі [44].

Теоретична значимість даної роботи полягає у вивченні та дослідженні особливостей здійснення зовнішньої політики держави, що розвивається, в різних напрямках. Практична частина та висновки дослідження можуть стати основою для подальшого розгляду та дослідження цієї теми. Присутня в роботі інформація та висновки можуть бути використані здобувачами при підготовці до семінарських занять з освітніх компонентів «Міжнародні відносини та світова політика», «Зовнішня політика країн світу» та ін.

Враховуючи мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження під час написання бакалаврської роботи були використанні наступні методи: структурно-функціональний, історико-хронологічний, порівняльно-історичний, метод порівняння, метод узагальнення та статистичний метод.

Структура бакалаврської роботи включає наступні складові: вступ, перший розділ, присвячений теоретичним основам праці, основна частина в вигляді двох розділів, з декількома підпунктами, які детальніше висвітлюють окремі аспекти роботи та висновки. Тематика бакалаврської роботи була апробована на міжнародних науково-практичних конференціях.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ АРГЕНТИНИ

1.1 Сутність та види зовнішньої політики держави

Незважаючи на існування в історії людства держав, які функціонували за принципом автаркії або ізоляціонізму, в сучасній, глобалізованій та взаємопов'язаній міжнародній системі кожна держава, бажаючи досягнути процвітання та розвитку, мусить вступати в відносини з іншими суб'єктами міжнародних відносин. Такими відносинами може бути взаємна дружба та співпраця, ворожість та відкрита агресія, участь в транскордонних об'єднаннях або міжнародних організаціях та інші дії, які включають взаємодію двох і більше міжнародних акторів. Саме такі дії і формують зовнішню політику будь-якої держави. А орієнтація таких дій на певних міжнародних акторів, наприклад, наявних в сучасній міжнародній системі гегемонів або провідних політичних блоків, на економічні інтеграційні організації або просто на співпрацю з сусідніми державами формує напрямок або спрямування зовнішньої політики держави. Саме тому важливо розрізняти, які саме терміни та поняття регулюють вищеназану діяльність держави.

Зовнішню політику держави можна зобразити як структуру, яка відображає складові частини зовнішньої політики як цілого. До цієї структури можна віднести:

- політична складова. Дана складова є різнобічною та охоплює як зустрічі глав держав та залучення союзників, так і здійснення дипломатичного тиску задля досягнення зовнішньополітичних цілей держави.

- економічна складова. Використання капіталу та засобів виробництва для впливу на інші суб'єкти міжнародних відносин з метою або збільшення цього

капіталу для подальшого впливу на інших суб'єктів міжнародних відносин або для забезпечення добробуту всередині держави.

- культурно-ідеологічна складова. Використання інформації або культури країни як основного засобу впливу на інші держави та їхнє населення з метою обертання їх в свою сферу інтересів або інших специфічних цілей.

- військова складова. Використання насильства та агресії як головного засобу впливу на міжнародній арені задля збільшення авторитету держави, її могутності.

Усі вищеназвані складові зовнішньої політики формують її структуру, а здійснення будь яких дій державою на міжнародній арені передбачає використання однієї, або декількох складових одночасно, з метою реалізації національних інтересів держави.

Однією зі складових зовнішньої політики є, наприклад, дво- та багатостороння співпраця, стан якої може різнитися залежно від вигоди, яку держави бажають отримати одна від одної. Якщо звичайна співпраця передбачає встановлення відповідних договорів та подальше налагодження стосунків, то більш глибокі форми дружнього співробітництва, передбачені під час здійснення державою зовнішніх зносин, включають в себе економічну інтеграцію, транскордонне співробітництво або спільну участь в політичних організаціях.

Економічна інтеграція, як узгодження та уніфікація економічної політики двох або більше держав задля сприяння спільному економічному розвитку, є важливою складовою зовнішньополітичної діяльності Аргентини, особливо з її сусідніми-країнами. Економічна інтеграція Аргентини в латиноамериканському регіоні завжди була одним з головних напрямків зовнішньої політики цієї держави, враховуючи історичну близькість держав даного регіону та історичним відносним нейтралітетом Аргентини стосовно інших регіонів світу. Скасування тарифних обмежень, створення спільного ринку, узгодження торгівельно-економічної політики, безперешкодне переміщення людей, товарів та капіталу, усі ці прояви економічної інтеграції є важливими факторами для економічно

нестабільної Аргентини та впливають на формування її зовнішньої політики [4, с. 43].

З бажання отримати найбільшу вигоду від економічної співпраці впливає ще одне поняття, притаманне для одного з можливих напрямів розвитку зовнішньої політики Аргентини, — нейтралітет. Дане поняття передбачає відмову від приєднання до будь-якого військового чи політичного блоку задля забезпечення не втручання своєї держави до різного роду міжнародних конфліктів чи суперечок. Хоча Аргентина проявляє себе як вірний союзник США, географічна віддаленість від світових гарячих точок та традиційна політика неприєднання впливають на вибір курсу зовнішньополітичної діяльності держави, адже дозволяють убезпечити себе від негативних світових тенденцій та криз.

Не зважаючи на усі переваги регіональної співпраці, держави все частіше вдаються до співробітництва з світовими центрами сили або загалом іншими державами, і причина цьому це процес глобалізації. Глобалізація, яка виникла в другій половині ХХ століття, передбачає зростання економічної взаємозалежності країн та регіонів, хоча її сучасні прояви охоплюють усі галузі діяльності держави та суспільства [5, с. 20]. Стандартизація законодавства, впровадження спільної економічної політики, сприяння руху капіталу, виробництва та людей в масштабах всієї планети, створення глобального інформаційного простору, уніфікація окремих культур та звичаїв та загроза переходу під контроль світових наддержав економік країн, що розвиваються — усі ці позитивні та негативні наслідки вже відчують на собі держави в ХХІ ст., зокрема і Аргентина, яка всю свою історію знаходилася під впливом Західного світу, де і зародилося поняття глобалізації та яка в новому столітті демонструвала все більшу прихильність західним цінностям.

Велику роль в напрямі, в якому відбувається здійснення зовнішньої політики держави, відіграє саме центр сили, який виступає пріоритетом для іншої держави. Центр сили, гегемон або ж наддержава — поняття, які можуть

замінити один одного та загалом означають державу, яка здатна формувати правила наявної системи міжнародних відносин та підпорядковувати цим правилам інших суб'єктів міжнародних відносин, є провідною державою в технічному, економічному та військовому розвитку та здатна виступати свого роду арбітром міжнародних відносин. На сучасному етапі розвитку, в умовах багатопольярного світу та поступовим зменшенням впливу США на міжнародну арену, виокремити один однозначний центр сили не є можливим, що і змушує інші держави, особливо ті, які знаходяться на периферії, шукати різні шляхи та напрями для здійснення своєї зовнішньої політики. Якщо в умовах двопольярного світу часів Холодної війни в Аргентини вибір складався з обмеженої співпраці з СРСР та існування в умовах всеохоплюючого впливу США, то в XXI ст. перед нею стоїть вибір серед багатьох регіональних центрів сили.

Звідси випливає ще одна особливість здійснення Аргентиною своєї зовнішньої політики в певних напрямках — це полярність у міжнародних відносинах. Форм та видів полярних систем в міжнародних відносинах є багато та вони поділяються за різними класифікаціями, тому варто вказати на ті системи, які безпосередньо стосуються часового проміжку охопленого дослідженням, а саме перехідної та багатопольярної системи міжнародних відносин. Після закінчення Холодної війни, світ почав вважатися однопольярним, тобто з яскраво вираженим гегемоном в виді США, хоча враховуючи тенденції, які склалися після вторгнення Росії в Україну в 2022 р., варто говорити скоріше про перехідну багатопольярність, адже з посиленням ролі Китаю, Росії, Індії та інших центрів сили, сучасна міжнародна система починає набувати все більше ознак багатопольярної, залишаючи в минулому гегемонізм США в міжнародних відносинах [3, с. 152]. З урахуванням багатовимірності та багатопольярності сучасної міжнародної системи, перед Аргентиною стоїть завдання приєднання до одного з політичних блоків, або надання переваги регіональній співпраці з сусідами.

Говорячи про міжнародних акторів, особливості сучасних міжнародних відносин та глобалізм, не можна не вказати про вплив та участь міжнародних організацій на формування напряму зовнішньої політики держави, а особливо держави, що розвивається. В той час як військово-політичні блоки уособлюють в собі окремі центри сили, наприклад як НАТО, а деякі економічні організації, на кшталт ЄС або АСЕАН, асоціюються з тісною економічною співпрацею та розквітом їх держав-членів, перед державами постає вибір нових напрямів здійснення їхньої зовнішньої політики. Небажання Аргентини поступатися американській Бреттон-Вудській економічній системі зрештою зазнало краху, перед привабливими кредитними пропозиціями МВФ, а зближення з сусідами та повернення довіри до своєї країни в латиноамериканському регіоні стало доступним, зокрема, через підписання Асунсьйонського договору, який заклав основу для подальшого створення МЕРКОСУР, провідної південноамериканської економічної організації.

Не зважаючи на різноманітну диференціацію визначення «зовнішньої політики» в науковій спільноті, в дослідженні дане поняття буде розглядатися як продовження внутрішньої політики з метою реалізації власних інтересів на міжнародній арені. Аргентині, як державі з складною економічною та невизначеною політичною ситуацією, зовнішня політика виступає одним з способів досягнення нею процвітання та добробуту, а тому окреслення зовнішньої політики як своєрідного проектування внутрішньополітичних інтересів на складну систему міжнародних відносин з метою отримання переваг є підходящим визначенням даного терміну, який охоплює всі інші його складові, як от участь в міжнародних організаціях, встановлення стратегічного партнерства, орієнтація на певний центр сили тощо.

1.2 Аналіз літератури з тематики дослідження

При написанні курсової роботи були використані джерела та література, які містили в собі комплексний та узагальнений опис відповідної стосовно тематики роботи інформації. При дослідженні напрямів зовнішньої політики Аргентини в XXI ст., використовувалися історичні та політичні праці та монографії, а також економічні щорічники для кращого аналізу торгових відносин Аргентини з іншими державами, які зосереджувалися на висвітленні подій певного періоду чи етапу історії Аргентини в різних галузях діяльності. Основною літературною базою стали роботи латиноамериканських, американських та український політологів та істориків.

При написанні першої частини теоретичної глави роботи використовувалися праці С. Мариніної [4], І. Нартової, Є. Коломієць [5] та С. Кононенко [3], наукові роботи яких було використано для визначення понять висвітлених в теоретичній частині та пов'язаних з тематикою науково роботи. При висвітленні економічних факторів формування зовнішньої політики Аргентини була використана праця аргентинського економіста та політика Х. Тодеска [51], та робота економіста К. Вейгеля [29], які висвітлювали історичні особливості формування сучасної економічної політики Аргентини. Для висвітлення більш сучасної економічної активності Аргентини та впливу на неї світових криз була використана праця А. Феррарі, Ф. Фернандо та Е. Нейра [25], які описали економічну діяльність Аргентини до кризи 2008 року та подальший вплив неї на аргентинську зовнішньополітичну діяльність.

Для більш загального огляду зовнішньої політики Аргентини в зазначений час використовувалась праця М. Сесілії [16], яка описала головні напрями зовнішньої політики Аргентини за часів Нестора Кіршнера, а саме напрям регіональної співпраці та дистанціювання від США, а також збільшення ролі РФ та КНР на противагу США в зовнішньополітичній діяльності аргентинської держави. За схожим принципом була використана робота В. Толедо [52], яка загалом охарактеризувала зовнішню політику Аргентини в період від 1983 по

2019 рік, дозволяючи таким чином вивчити зовнішні та внутрішні фактори, які впливали на формування політики Аргентини. Для більш детального дослідження ролі КНР в політиці держав Латинської Америки, включно з Аргентиною, використовувалася праця Ф. Рубіоло та Д. Теліаса [45].

При дослідженні та вивченні особливостей двосторонньої співпраці Аргентини та США використовувались праці Л. Моргенфельда [41] та робота Г. Мараві та М. Інес [38], а також А. Буссо [15] які висвітлили різні аспекти відносин між державами в періоди президенства в США Барака Обами та перебуванні при владі в Аргентині Маурісіо Макрі відповідно. Завдяки даним роботам та іншим тематичним електронним джерелам вдалося зробити висновок про хвилеподібні відносини Аргентини та США в новому ХХІ ст. Для аналізу рівня торгових відносин між обома державами, а також багатьма іншими торговими партнерами Аргентини, використовувався економічний щорічник, створений за керівництвом М. Лаванья [34], завдяки чому було досліджено не тільки рівень експортних та імпорتنих операцій між державами, а також динаміка торгових операцій та вид продукції. Більш детально з особливостями регіональної співпраці Аргентини за часів кіршнеризму було досліджено в книзі Х. Ваделла [53], яка висвітлювала головним чином саме цей період часу з точки зору регіональної співпраці Аргентини з іншими державами регіону, а робота британського вченого Дж. Роулі [44] більше зосереджувалась на висвітленні американського гегемонізму, зокрема через МВФ.

Під час ознайомлення з участю та роллю Аргентини в такій важливій для даної держави організації як МЕРКОСУР використовувались відповідні джерела, зокрема робота А. Таборга, Л. Роландо, Л. Флоро [49], Ф. Шкейцер [47] та Дж. Зелічович [54], які висвітлили проблематику участі Аргентини в МЕРКОСУР в різні періоди існування даного блоку.

У вітчизняній науковій школі питання зовнішньої політики Аргентини були розкриті в роботах Н. Гаврилової [2] та К. Вакарчук [1].

Окрім вищеназваних джерел в роботі були використані й інші ресурси, зокрема інтернет-представництва урядових відомств, офіційні сайти організації МЕРКОСУР та МЗС Аргентини, а також інші урядові ресурси.

1.3 Методологічна база дослідження

Проводячи будь яке дослідження, відбувається здійснення певних дій, процесів та операцій, завдяки яким пізнається якесь явище, предмет або будь який інший об'єкта. Даний алгоритм дій, якій відбувається при будь якому дослідженні, називається «метод». В свою чергу, сукупність різних методів при здійсненні дослідження має назву «методологія». Методи та їх використання варіюються залежно від особливостей досліджуваної галузі, якою в даному випадку виступає галузь міжнародних відносин. Даний розділ покликаний продемонструвати та охарактеризувати, які методи були використані в даному дослідженні.

Першим, і напевно, найголовнішим методом дослідження можна назвати структурно-функціональний метод, який використовувався впродовж всього дослідження. Визначення структурно-функціонального методу звучить як, - спосіб вивчення та висвітлення певного об'єкта, де під час даного процесу відбувається розчленування його на певні системні елементи, проводиться аналіз кожного з них, а також, за потреби, відбувається вивчення взаємозв'язку між даними елементами системи. Особливістю даного методу є те, що він дозволяє вивчити функціональний зв'язок між елементами системи, їхніх дій або впливу на об'єкт [6]. Стосовно використання даного методу в дослідженні, то зовнішня політика Аргентини була розподілена на окремі елементи, такі як відносини Аргентини з певною окремою державою, та вплив цього на загальну зовнішньополітичну діяльність Аргентини, було виокремлено економічні та політичні відносини між державами та загальний розподіл на усі види відносин між державами, від наявних конфліктів чи сутичок до майбутніх перспектив

співпраці чи конкуренції. Даний метод був використаний, наприклад, у першому підрозділі третього розділу, де було виокремлено аргентино-американські відносини від загальної зовнішньої політики Аргентини, а сам підрозділ було поділено на підпункти, кожен з яких описував двосторонні відносини в різних галузях, що дозволило більш детально висвітлити різні аспекти їхньої взаємодії.

Наступний метод, який часто використовувався в роботі, особливо про вивченні політичної складової співпраці Аргентини з іншими суб'єктами міжнародних відносин, є історико-хронологічний метод. Даний метод передбачає дослідження певного явища з точки зору хронологічної послідовності, що дає змогу виявити особливості досліджуваного об'єкта в певний період часу та зміни які він зазнавав протягом нього. В роботі даний метод використовувався знову ж таки при аналізі аргентино-американських відносин в першому підрозділі третього розділу, завдяки чому вдалося дійти висновку про хвилеподібну природу даних відносин, які зазнавали спаду в певний період часу (президенство Кіршнерів) та підіймались (президенство Маурісіо Макрі), або знову опускались (президенство Альберто Фернандеса). Окрім цього, подібним чином аналізувалося економічне становище Аргентини до, під час та після кризи 2001 р. в другому підрозділі другого розділу.

В роботі також був використаний порівняльно-історичний метод. Суттю даного метода є виокремлення певного періоду в досліджуваному явищі, з пізнішим вивченням та співставленням змін впродовж нього, з метою віднайти якусь закономірність чи тенденцію. Під час дослідження даний метод був використаний для підведення підсумку стосовно особливості зовнішньої політики Аргентини в XXI ст. в порівнянні з її політикою в другій половині минулого століття, в четвертому підрозділі третього розділу, в ході чого було виявлено, що на відмінну від своєї автономістської та свого роду «бунтівної» зовнішньої політики зразка другої половини XX ст., сучасна зовнішня політика Аргентини характеризується більшим ухилом в пошук союзників та схилення на

бік одного чи декількох міжнародних партнерів в окремих питаннях які стосуються політики чи економіки.

Метод порівняння, як метод пошуку відмінних та подібних рис в певних явищах чи об'єктах під час дослідження, також був використаний в роботі, зокрема в порівнянні зовнішньополітичного курсу певного президента відносно одного з центрів сили в світі, або для порівняння ролі певного регіонального лідера в зовнішній політиці Аргентини, як це було зроблено при порівнянні такої ролі між США та КНР в другому підрозділі третього розділу.

В роботі також був використаний метод узагальнення. Даний метод передбачає, як слідує з назви, узагальнення та виведення висновку про певний об'єкт шляхом аналізу властивостей та основних ознак його складових, тобто процес аналізу від одиничного до загального. Наприклад, під час вивчення рівня регіональної співпраці та інтеграції Аргентини в Латинській Америці, метод узагальнення було використано в п'ятому підрозділі третього розділу при підведенні підсумку стосовно даного типу здійснення зовнішньої політики Аргентини загалом. Тобто, на основі зниження активності МЕРКОСУР, неефективності Унасур та бездіяльності Просур, не зважаючи на активну участь Аргентини в міжнародних організаціях, було зроблено висновок про певний спад регіональної співпраці станом на даний момент.

Для виявлення рівня співпраці Аргентини з іншими державами в економічній галузі в роботі було використано статистичний метод, який полягає в вивченні, аналізі та обробці статистичних даних для їхнього впорядкування чи подальшого використання в дослідженні. Зокрема, даний метод використовувався при дослідженні співпраці Аргентини з іншими державами, наприклад, з КНР, США, Індією тощо впродовж всього третього розділу. Отримані в результаті цього дані були використані для співставлення рівня двосторонньої економічної співпраці Аргентини й інших держав, і на основі цього виведення відповідних результатів.

РОЗДІЛ 2. ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ АРГЕНТИНИ

2.1 Історичні передумови формування зовнішньої політики країни

Досліджуючи особливості та основні напрями зовнішньої політики Аргентини на сучасному етапі розвитку, тобто в новому ХХІ ст., важливим завданням є виявлення та аналіз передумов, які слідували даній темі дослідження. Серед таких передумов можна виділити історичні, соціальні, економічні та політичні, тобто ті, які формують основну діяльність держави, в тому числі зовнішньополітичну. Почати аналізували передумови сучасної аргентинської зовнішньої політики слід з історичних чинників, так як вони мають безпосередній вплив на решту передумов та дозволяють краще зрозуміти причину сучасних процесів в державі.

Хоча в нове тисячоліття Аргентина вступила як вільна, ліберальна та демократична держава, майже все ХХ ст. для цієї держави супроводжувалося політичною дестабілізацією та кризами. Держава, яка на початку ХХ ст. була однією з найбагатших держав світу, закріпила свій успіх після Першої світової війни, постачаючи величезні обсяги продукції в виснажену війною Європу, вже в 1930 р. зазнала удару, в вигляді військового перевороту, який скинув президента Іполіто Ірігоєна. Період з 1930-х по 1943 рр. відомий в Аргентині як «Безславна декада» через політичну напругу всередині держави, розчаруванні населення в наявній політичній системі, нездатній подолати державну кризу та іншими потрясіннями, які спіткали Аргентину в цей період [21].

На недовгий час ситуацію в державі вдалося владнати законнообраному президенту Хуан Домінго Перону, президенство якого започаткувало цілу віху в історії Аргентини та ще довго відлунювалося в вигляді боротьби прихильників соціалістичної політики Перона та його противників, які вели повноцінну війну

проти першої групи. Хоча після повалення уряду Перона в Аргентині ще декілька разів відбувалися президентські вибори, держава зазнала низку дестабілізуючих та деструктивних військових переворотів та диктатур, які значно вплинули на формування аргентинської зовнішньополітичної діяльності, аж поки остаточно не привели до війни з Великобританією за панування над Фолклендськими островами.

Фолклендська війна, яка почалася в 1982 р. з нападом Аргентини на британські Фолклендські острови з бажанням повернути колись втрачені території, стала кульмінацією неефективної та деструктивної політики численних військових диктатур та їхнім бажанням до останнього триматися за владу. Повернення Фолклендів, яке мало стати «маленькою переможно війною» для Аргентини, стало катастрофою для останньої та її військово-політичного режиму. Мирні вибори, які були проведені в тому ж році започаткували новий етап розвитку для Аргентини та заодно її зовнішньополітичній діяльності, який триває і дотепер.

80-ті та 90-ті рр. XX ст. характеризувалися для Аргентини відновленням демократії, лібералізацією економіки з подальшими неоліберальними реформами, та збіглися в часі з іншими важливими історичними подіями, які і вплинуть на формування напрямів зовнішньої політики Аргентини в XXI ст. [24, с. 91]. Новий демократичний етап в історії Аргентини збігся з такими подіями як початок процесів глобалізації, закінчення Холодної війни внаслідок розпаду Радянського Союзу, та появою нових міжнародних акторів, формування Сполучених Штатів Америки як основного союзника Аргентини на кінець XX ст. та як єдиного світового гегемона та центра сили, об'єднання Німеччини в одну державу, а за нею і приєднання колишніх країн соціалістичного табору до європейського демократичного простору та іншими не менш значущими подіями, які прямо або опосередковано вплинули на формування Аргентиною напрямів її зовнішньої політики в XXI ст.

Важливі історичні події, які відчула на собі Аргентина впродовж ХХ ст., як от зверхність США над зовнішньою політикою країн Західної півкулі, кровавий досвід військових диктатур, невдалі спроби встановити зверхність на сусідніми країнами, як це було в відносинах між Аргентиною та Чилі та, зрештою, поразка через амбіції тоталітарного диктаторського режиму сформували на кінець ХХ ст. зовнішню політику Аргентини, яка б базувалася на всебічній співпраці та взаєморозумінні, адже Аргентина є однією з держав-засновниць МЕРКОСУР, та державою, яка встановила повагу до прав людини та демократичних та ліберальних цінностей, як один зі стовпів своєї зовнішньої політики.

Неолібералізм, який почав розповсюджуватись по країнах Латиноамериканського регіону в кінці 90-х рр. минулого ст. та демократичні перевтілення в самій Аргентині створили, по суті новий напрям в зовнішній політиці Аргентини — регіональне співробітництво. Якщо до цього зовнішня політика Аргентини орієнтувалася лише на центри сили, по більшій мірі США, та окремі держави Європи та Азії, то з розвитком демократії в Південній Америці загалом та Аргентині зокрема нового значення набула регіональна інтеграція, яка була втілена в вигляді створення МЕРКОСУР. Ініціатором нового економічного союзу, який мав стати аналогом ЄС, були Бразилія та Аргентина, які в 1985 р. підписали декларацію Фос-ду-Ігуасу, в 1990 р. акт Буенос-Айресу, а вже через рік разом з Парагваєм та Уругваєм був підписаний Асунсьйонський договір, який офіційно затвердив формування МЕРКОСУР [40]. Окрім економічних переваг від створення зони вільної торгівлі, Аргентина розпочала формування нового напрямку зовнішньої політики, зав'язаного на економічній співпраці та інтеграції в рамках латиноамериканського регіону, не обмежуючи себе одним з центрів сили або альянсів, які часто нав'язують свої інтереси країнам, що розвиваються.

Закінчуючи аналіз історичних передумов формування сучасної зовнішньої політики Аргентини та напрямів її здійснення варто сказати про головну історичну подію, яка сталася в кінці ХХ ст., та яка вплинула на геополітику

майже усіх країн світу включно з Аргентиною, а саме розпад СРСР та встановлення однополярної, або скоріше проміжної багатопольярної системи міжнародних відносин, що вплинуло на формування напрямів зовнішньої політики Аргентини, яка опинилася в абсолютно новій міжнародній системі, з лише одним гегемоном в лиці Сполучених Штатів Америки.

Для Аргентини, як для держави яка в силу географічних чинників завжди була осторонь світових конфліктів та війн, з появою нової багатополісної системи міжнародних відносин постало завдання — який центр сили варто обрати, або взагалі чи варто робити вибір в користь однієї сили, а натомість вести економічні відносини з безліччю полюсів, не ставлячи в пріоритет один напрям. Саме в таких умовах Аргентина вступила в ХХІ ст., будучи демократичною та ліберальною державою та перебуваючи на політичному перехресті, викликаному нещодавніми історичними геополітичними подіями. Відкинувши тоталітарні та диктаторські елементи свого минулого, протиріччя з іншими державами та маневруючи між співпрацею з різними міжнародними акторами, Аргентина вступила в новий етап своєї зовнішньополітичної діяльності, який характеризується багатопольярністю та багатовимірністю.

2.2 Економічні фактори розвитку зовнішньої політики країни

Впродовж своєї історії економічна політика Аргентини зосереджувалась на експорті сільськогосподарської продукції. Це було зумовлено відсутністю наукомістких галузей виробництва, в силу периферійного розташування держави, колишнім колоніальним минулим держави через яке економіка спеціалізувалася на видобутку природних ресурсів та розвитку агрокультурної продукції, а пізніше і початком світових війн, які потребували небачених до цього масштабів продукції, в тому числі сільськогосподарської. Всі ці чинники сприяли економічному процвітанню Аргентини на початку ХХ ст. та формуванню в ній агроекспортної моделі.

Процесів індустріалізації держава зазнала в 1930-х рр., а вагомий внесок як в тимчасовий економічний розвиток так і в майбутню стагнацію економіки Аргентини вніс Хуан Домінго Перон зі своєю політикою «перонізму», яка хоч і надавала 8.5% економічного розвитку в період з 1945 по 1948 рр. щорічно, все ж важко лягла на бюджетні видатки на підтримку соціальних послуг [51]. Уряд Перона був скинутий, а в Аргентині розпочався період військових переворотів та диктатур, чия деструктивна політика не могла не вплинути на економіку держави, навіть після повернення Аргентини до демократії, що можна побачити по рівню інфляції в цей період (рис. 2.1).

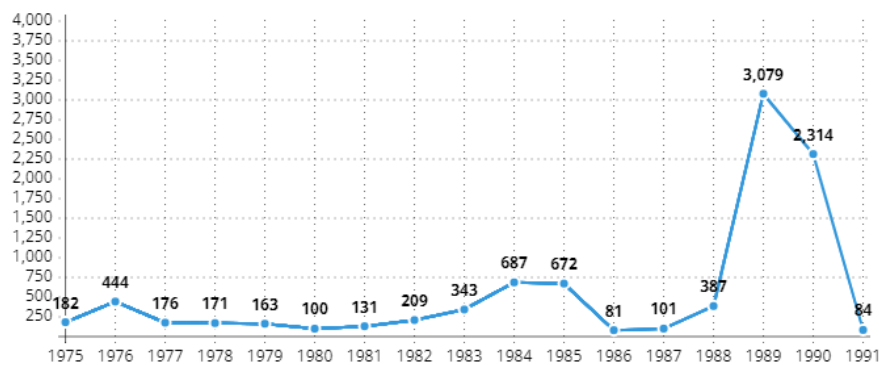

Рис. 2.1. Рівень інфляції в Аргентині з 1975 по 1991 рр.*

*Складено автором за: [29, с. 11].

Продовжувався цей процес до кінця 90-х рр. ХХ ст., до початку нових економічних реформ та нової неоліберальної політики. Не зважаючи на повернення Аргентини до демократії та впровадження нею нових реформ, зокрема приватизації та запроваджені паритету песо з долларом, що призвело до невеликого економічного підйому, після Фолклендської війни 1982 р., економічна ситуація в державі була далекою від задовільної. В 1993 р. рівень безробіття по всій державі почав рости досягнувши рекордних 18,3% в 2001 р. [22], а державний борг, накопичений за роки неефективної економічної політики, наслідків від програшу в Фолклендській війні та гіперінфляції, показник якої

досяг в 1989 р. 3000%, наближався до позначки в більш ніж 100 млрд в 2001 р. [28].

Високий рівень безробіття, інфляції та державного боргу, що зрештою привело до найбільшого в історії дефолту, спад економічної активності по всьому латиноамериканському регіоні загалом, та в головному регіональному союзнику Аргентини Бразилії зокрема, що значно підірвало рівень регіональної співпраці, фіксований обмінний курс між аргентинським песо та доларом США, який спочатку свого застосування вирішив деякі проблеми Аргентини, наприклад, скоротив рівень інфляції, але породив нові, в вигляді поширення безробіття, нерівності розподілу доходів і зниження заробітної плати по всій країні — усі ці фактори прямо або опосередковано привели до однієї з найбільших внутрішньодержавних криз в історії Аргентини, а саме грудневих заворушень 2001 р., в яких населення Аргентини насильницьким шляхом висловило своє незадоволення економічної та соціальної ситуації в державі та змусило уряд президента Фернандо де ла Руа піти в відставку.

Знаходячись в такому кризовому становищі, на початку нового ХХІ ст. перед зовнішньою політикою Аргентини стояло завдання — зменшити важкість внутрішньополітичних проблем шляхом міждержавної співпраці. Першим міжнародним актором, який міг би допомогти справитися з економічною кризою в Аргентині став, очевидно, Міжнародний валютний фонд. Але відносини в даній міжнародній організації з Аргентиною історично склалися неоднозначними.

Аргентина вступила в МВФ лише в 1956 р., так як до цього уряд Перона занадто скептично ставився до самої ідеї Бреттон-Вудської економічної системи та особливо до самої організації МВФ, але станом на 2021 р., Аргентина була державою, з якою МВФ підписали найбільше двосторонніх договорів [37]. Це було зумовлене частими змінами урядів та як наслідок необхідністю грошей для стабілізації економіки держави. Не виключенням став і кінець 90-х рр., коли в наслідок рецесії держава потребувала значного капіталу для підтримки

економіки, а саме для погашення вже наявних боргів, підвищення довіри закордонних інвесторів та ін.

Деякі аргентинські політичні діячі та науковці в кризі 2001 р. звинувачують, окрім уряду та його місцями неефективної економічної політики, також МВФ [50]. Річ у тім, що так званий «фінансовий щит», створений МВФ для врегулювання кризової економічної ситуації в Аргентині в 2000 р., вже в 2001 р. перестав діяти, через недотримання Аргентиною умов угоди, масштабним рівнем корупції, через яку з держави зникала величезна кількість іноземної валюти та безперспективністю самого фінансування, так як формально, нові кредити бралися для погашення вже існуючих старих, що, однозначно, не йшло на користь ні самій Аргентині, ні МВФ. І тому, внаслідок високого рівня корупції, жорсткій прив'язці аргентинського песо до долара США, широкій ще з часів Перона соціальній політиці, яка важко лягла на державний бюджет та зрештою непослідовній політиці МВФ стосовно Аргентини, остання була змушена в грудні 2001 р. оголосити про найбільший в історії дефолт — 132 млрд дол США.

Важкий для економіки країни початок 2000-х рр. зрештою закінчився з обранням нового уряду та запровадженням нових економічних реформ. Хоча економічні проблеми в вигляді високого рівня інфляції та безробіття залишаються в Аргентині і на далі, борг перед МВФ країні все ж вдасться погасити двома борговими обмінами в 2005 та 2010 рр., таким чином виплутавшись від більш ніж 50-ти річної заборгованості перед МВФ. Але досвід надмірного втручання у внутрішні справи країни та формулювання рекомендацій, що суперечать національним інтересам, вплинув на подальшу зовнішньоекономічну та політичну діяльність держави, що мало великий вплив на відносини Аргентини з МВФ та іншими організаціями [44, с. 222].

Але окрім впливу наддержавних структур на економіку Аргентини, як це було з МВФ, на здійснення зовнішньої політики Аргентиною вплинули інші економічні фактори. Одним з них є загальна економічна ситуація в регіоні, а

особливо в державах сусідах. Бразилія, наприклад, основний латиноамериканських експортер та торговий партнер Аргентини також зазнавала кризи наприкінці 1990-х рр., але зуміла з неї вибратись, при цьому вплинувши на саму Аргентину [23]. Окрім різкого спаду бразильського експорту в 50% в Аргентину, деструктивно на кризу в останній вплинула політика боротьби з рецесією в Бразилії. Для того щоб подолати економічну кризу, уряд Бразилії вдався до девальвації національної валюти, реал, щодо американського долара, що значно підірвало торгівлю між Бразилією та Аргентиною, особливо в таких галузях як автомобільна, текстильна, молочна та взуттєва. Окрім того, важливим наслідком девальвації в Бразилії було збільшення конкурентоспроможності реала та інвестиційної привабливості самої економіки Бразилії на фоні економічно нестабільної Аргентини з її песо, що в свою чергу вплинуло на відтік іноземного капіталу з Аргентини, що було однією з причин грудневої кризи 2001 р. в останній.

Загалом, Бразилія є однією з держав латиноамериканського регіону, яка значно впливає на соціально-економічні аспекти діяльності Аргентини, на що вказує рівень експорту продукції з Аргентини в Бразилію, який становить 14.3% за 2022 р., що є найбільшим показником відносно інших держав, а також рівень імпорту бразильської продукції в Аргентину, який досягає 19.6%, поступаючись лише Китаю [19]. Окрім цього, сама роль Бразилії в латиноамериканському регіоні є доволі значною, що дозволяє певною мірою впливати на інші держави даного регіону та представляти його на міжнародній арені. Зрештою, можна з впевненістю сказати, що торгові відносини між державами мають велике значення для їхнього розвитку, на що вказує саме існування МЕРКОСУР, головного економічного об'єднання регіону, яке було створено саме по ініціативі цих двох держав і не зважаючи на певні економічні труднощі, з якими стикнулися країни в кінці 1990-х та на початку 2000-х рр., спільні економічні інтереси та бажання до регіональної співпраці є головними пріоритетами Аргентини та Бразилії в латиноамериканському регіоні.

Подолавши наслідки кризи 2001 р., Аргентина почала поглиблювати регіональну співпрацю, для покращення свого соціально-економічного становища. Так, наприклад, Аргентина виступала проти зони вільної торгівлі серед обох Америк, натомість, надаючи переваги пропорційному представництву, що дало б більший вплив для МЕРКОСУР [12]. Ціль по латиноамериканській інтеграції переслідувала і участь Аргентини в підписанні Декларації Куско в 2004 р., яка створила Союз південноамериканських націй, ще одну регіональну організацію. Хоча цей крок можна охарактеризувати як більш політичного спрямування, ніж економічного, він в першу чергу демонструє прагнення Аргентини до регіональної взаємодії, що могло б допомогти їй справитися з рядом внутрішньоекономічних проблем, які залишила їй криза початку 2000-х.

Ще одним та не менш важливим соціально-економічним фактором який вплинув та впливає зараз на зовнішню політику Аргентини є міжнародні глобальні економічні кризи. Фінансова криза 2008 р. зупинила невеликий економічний бум, який зазнавала Аргентина з 2003 по 2008 рр., в період, коли ВВП Аргентини ріс в середньому по 8.8% на рік (рис. 2.2).

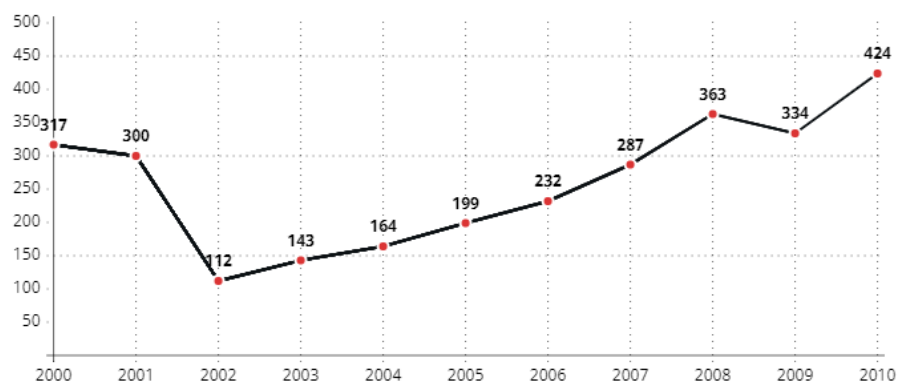

Рис. 2.2. Темпи росту ВВП Аргентини з 2000 по 2010 рр. в млрд дол США.*

*Складено автором за: [25, с. 74].

Зумовлений ріст був через високий рівень експорту продукції в цей період, що, з настанням кризи та як наслідок зменшення міжнародної торгівлі та

рецесією в головних партнерах Аргентини, Бразилії, США та ЄС, було перервано. Те ж саме стосується і кризи спричиненої війною в Україні, від якої Аргентина станом на 2023 р. понесла збитки на 5 млрд дол США [27].

Отже, якщо невдала політика прив'язки аргентинського песо до долара США, корупція чи відтік іноземної валюти з держави були скоріше внутрішніми проблемами, то боргова яма від МВФ, економічні процеси в сусідній Бразилії та регіоні загалом, світові економічні кризи та відмова від подальшої щільної співпраці з США зумовили зміни в зовнішній політиці Аргентини, на користь регіональної співпраці та багатовекторній її реалізації в сучасному багатополосному світі.

2.3 Політичні фактори розвитку зовнішньої політики країни

Проаналізувавши та дослідивши історичні передумови формування зовнішньої політики Аргентини, а також соціально-економічні фактори, які прямо чи опосередковано впливають на здійснення Аргентиною своєї зовнішньополітичної діяльності, можна перейти до останньої групи чинників, які здійснюють вплив на розвиток зовнішньої політики Аргентини в XXI ст., а саме політичних чинників. Якщо аналіз історичних факторів зосереджується на історичних подіях та передумовах, які привели зовнішню політику держави до сучасного її стану, а аналіз соціально-економічних чинників мав на меті виявлення зовнішніх економічних процесів, які впливають на здійснення державою її зовнішньої політики, то політичні фактори концентруються на безпосередніх міждержавних відносинах та їхньому сучасному стані, а також яким чином наявна ситуація на політичній арені впливає на реалізацію Аргентини своєї зовнішньої політики.

Варто почати з аналізу тієї політичної ситуації, яка відбувалася на зламі двох тисячоліть. Важливою подією років, які передували цьому є, очевидно, розпад СРСР та закінчення Холодної війни, що в свою чергу призвело до

перемоги демократичних сил, очолюваних Західним блоком. Російська Федерація взяла курс на демократизацію свого політичного апарату, Китай продовжує впроваджувати економічну політику, яка лише в 2010-х роках зробить з нього провідну державу світу та гідного суперника Штатам, а по всьому світі немає сил, які могли б кинути новому встановленому США порядку. Але не зважаючи на гегемонізацію Сполучених Штатів Америки, та оголошення світу однополярним, формально, в даний період часу, нові центри сили лише знаходилися на початку свого шляху становлення окремим полюсом сили в міжнародних відносинах.

Аргентина, як країна, що розвивається, так ще й знаходиться в значній економічній кризі, не змогла стати одним з центрів сили в новому багатопольярному світі, але перед нею був вибір, стосовно того, відносини з якою країною або блоком країн слід ставити в пріоритет [52, с. 118]. Враховуючи досягнення президенства К. Менема у відносинах з США, можна було припустити, що Аргентина і надалі покаже себе як вірного союзника північному сусіду, але цього через ряд причин не сталося. Головною причиною віддалення Аргентини від Штатів був сам факт наявності нових міжнародних акторів, які могли б стати надійними партнерами для Аргентини, так як значна залежність зовнішньої політики Аргентини та залученість в неї Штатів були невід'ємною частиною її історії впродовж другої половини ХХ ст., і повторювати її вона не бажала.

Характерним для сучасної зовнішньої політики Аргентини є стабільний, на відмінну від її економіки, політичний режим, що значно вирізняє її на фоні себе ж у другій половині ХХ ст., де через часту зміну урядів та політичних систем в державі страждали відносини між Аргентиною та іншими країнами. Після повернення до демократії внаслідок програшу в Фолклендській війні в 1982 р., Аргентина стала чудовим представником західної демократичної та ліберальної моделі держави. Це, зокрема, позбавило Аргентину від непотрібних конфліктів та суперечок, як це було раніше під час, наприклад, незгоди між Аргентиною та

Парагваєм, через антипероністську кампанію аргентинських постпероністських урядів, конфлікту між Штатами та Аргентиною за порушення прав людини, через прихід до влади військової авторитарної хунти в останній, збройного конфлікту між Аргентиною та Чилі за протоку Бігль, або взагалі війни між Аргентиною та Британією за Фолклендські острови, що було суто політичним кроком зі сторони аргентинського диктаторського уряду. Нова зовнішня політика Аргентини в XXI ст. відтепер базується на повазі до територіальної цілісності інших держав та прав людини, при цьому відкидаючи застосування сили як механізму вирішення конфліктів, що було не раз заявлено, наприклад, МЗС Аргентини на тлі російсько-української війни [13]. Але варто зазначити, що не зважаючи на таку прихильність Аргентини демократичним інститутам, все ж її зовнішню політику доцільно охарактеризувати як ту, яка не має упереджень щодо інших ідеологій або моделей, на що натякає характерна для її сучасної зовнішньої політики віддаленість від США в користь більш тіснішої співпраці з сусідами або іншими державами світу, які важко охарактеризувати як демократичні (Венесуела уряду Н. Мадуро, КНР уряду Сі Цзіньпіна або РФ уряду В. Путіна).

Незважаючи на те, що Карлос Менем зробив з Аргентини вірного союзника Штатів ще в 1990-х рр., традиція нейтральної політики відносно світових протиріч або конфліктів є притаманною для її зовнішньої політики і на сучасному етапі розвитку. Про це свідчить як і багатовекторна політика без однозначного пріоритету, на відмінну від того, що було в другій половині XX ст., так і позиція стосовно світових конфліктів, як, наприклад, в російсько-українській війні, де лише з приходом до влади Х. Мілея в 2023 р., Аргентина зайняла консолідовану позицію з країнами Заходу, не дотримуючись тієї нейтральної політики як часів минулих урядів.

Тому, загалом, зовнішню політику Аргентини варто назвати скоріше неідеологізованою. Зумовлено це історичним контекстом існування Аргентини та її географічним положенням. Держава традиційно покладалася на торгівлю та

отримання від неї максимальної вигоди, уникаючи будь-яких протиборств, про що свідчить її небажання оголошувати війну країнам Осі аж до 1944 р., або опозиція Штатам впродовж другої половини ХХ ст. та бажання відстоювати свою автономію в прийнятті рішень. Саме ці політичні рішення і зумовили таку нейтральну та автономістську зовнішню політику Аргентини, а всезростаюча кількість нових міжнародних акторів та центрів сил у ХХІ ст. лише підбурювали аргентинських правителів до диверсифікації міжнародних зв'язків, без виокремлення якогось одного фаворита.

Аналізуючи політичні фактори формування зовнішньої політики Аргентини з точки зору самої аргентинської держави, варто вказати на ще один важливий зовнішньополітичний чинник, який має великий вплив на її розвиток. І таким політичним чинником є сама роль Сполучених Штатів Америки в даний період.

Якщо в період Холодної війни США оголосили обидві Америки та Західну Європу своєю сферою інтересів, то після поразки Радянського Союзу та встановленням в світі єдиного гегемона в вигляді Штатів, вищеназвана політика була непотрібною, через банальну відсутність держав, здатних виступити проти інтересів США. Це, в свою чергу, послабило тиск нового світового гегемона на своїх союзників, в тому числі на держави Південної Америки, який він здійснював для недопущення посилення комунізму в даному регіоні. Більше того, в 2001 р. США звертають свою увагу на нову для міжнародних відносин проблему — розвиток міжнародного тероризму. Відтепер, головним пріоритетним регіоном для Штатів стає Близький Схід, а не Європа чи Латинська Америка, що надає державам цього регіону ще більшу свободу. Усі ці фактори сприяли поступовому віддаленню Аргентини від США, в сторону інших міжнародних акторів [31]. Остаточо це було підтверджено в 2005 р., коли на саміті країн Зони вільної торгівлі Америки (ФТАА) Аргентина та ще декілька латиноамериканських держав так і не досягли ніяких домовленостей зі

Сполученими Штатами Америки стосовно відкриття власне самої зони вільної торгівлі між обома Америками.

Аналізуючи політичні фактори формування сучасної зовнішньої політики Аргентини, варто згадати і про роль регіональної співпраці в цьому процесі, а саме про участь Аргентини в МЕРКОСУР. Окрім вищеназваних факторів, які сприяли віддаленню Аргентини від США, ще одним чинником посилення регіональної співпраці є економічна ситуація в державі, яка є далекою від задовільної, та потребує залучення різних методів та способів її покращення. Нестор Кіршнер, аргентинський президент з 2003 по 2007 рр., ідентифікував МЕРКОСУР як інструмент для створення умов для просування моделі сталого розвитку по всьому латиноамериканському регіоні, як інструмент для ведення діалогу з іншими регіонами світу, зокрема з країнами Андського співтовариства (південноамериканськими державами, але які не входять в МЕРКОСУР), Радою співробітництва арабських держав Перської затоки, Європейським Союзом та іншими окремими країнами, такими як Індія, Ізраїль, Єгипет тощо [54, с. 187]. Регіональна співпраця мала виступити важливим зовнішньополітичним напрямком діяльності Аргентини, а сам МЕРКОСУР аналогом ЄС, тільки в Південній Америці. Але такі амбітні цілі вдасться виконати лише в майбутньому, зважаючи на те, що станом на сьогодні Аргентина все ще бореться з своєю внутрішньою кризою, Бразилія прагне до гегемонізму в Південній Америці, а інші країни регіону не дуже заохочені до об'єднання, так як станом на 2024 рік МЕРКОСУР налічує лише 4 учасника, виключивши з себе в 2017 р. Венесуелу.

Іншою регіональною організацією, яка має, хоч і опосередкований, вплив на формування зовнішньої політики Аргентини є Співтовариство держав Латинської Америки та Карибського басейну (CELAC). Створена в 2010 р. та об'єднуючи майже всі країни Латинської Америки та Карибського басейну, CELAC ставить за мету сприяння інтеграції та розвитку країн даних регіонів. Але цікавою тут є позиція Аргентини, в якій в 2023 р. пройшов саміт організації, та яка домоглася одноголосної підтримки держав-членів CELAC її претензіям на

Фолклендські (Мальвінські) острови, а також острів Південна Джорджія та Південні Сандвічеві Острови [17]. Річ у тім, що після недовгого мовчання, стосовно приналежності Фолклендських островів, Нестор Кіршнер знову поновив скарги та претензії Великобританії стосовно початку перемовин на рахунок повернення островів, які були останньою здебільшого проігноровані, а наступниця Нестора, Крістіна Кіршнер підтримувала ідею чоловіка лише до 2009 р. - останньої на даний момент суперечки за суверенітет над Фолклендськими островами. Факт невирішеності конфлікту впливав на двосторонні відносини цих держав впродовж президенства Нестора Кіршнера. Приналежність Фолклендських островів завжди було камнем спотикання в відносинах Аргентини та Великобританії, через що значно впливало на політику цих держав стосовно одна одної.

Отже, на формування зовнішньої політики Аргентини відіграло відвернення уваги США на інші регіони світу, та як наслідок послаблення уваги над іншими сферами впливу, встановлення неідеологізованого демократичного устрою, здатного вести співпрацю з іншими, місцями недемократичними державами, присутність інших багатьох векторів здійснення зовнішньої політики, що стало можливим завдяки процесам глобалізації та економічній взаємопов'язаності держав різних регіонів, відкриття для себе регіональної інтеграції, як можливого варіанту здійснення зовнішньої політики та просування своїх інтересів та багато інших політичних факторів, які мали значний вплив на формування зовнішньої політики Аргентини. Тому тепер стає можливим безпосередній аналіз здійснення Аргентиною її зовнішньополітичної діяльності на сучасному етапі розвитку.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ АРГЕНТИНИ

3.1 Роль США в формуванні зовнішньої політики Аргентини

Впродовж ХХ ст. Сполучені Штати Америки займали провідну роль в зовнішній політиці Аргентини, так як були її основним торгівельним партнером та неформальним протектором, адже впродовж Холодної війни Штати тісно утримували Латинську Америку в своїй сфері інтересів. Відносини між Штатами та Аргентиною впродовж другої половини ХХ ст. важко було назвати стабільними. Бажання Аргентини вести автономістську політику, протидія гегемонізму США, порушення прав людини в часи військової хунти, нейтральна політика Аргентини стосовно світових конфліктів та інших центрів сили — усе це та інше створювало розбіжності між державами, не дававши змогу для стабільної та рівної співпраці.

Ситуація значно змінилася після повернення Аргентини до демократії, а особливо з приходом до влади Карлоса Менема, з його абсолютною проамериканською позицією, що, звичайно, було зумовлено економічною та політичною ситуацією в державі та світі на момент початку 1990-х рр., адже в цей момент Аргентина дуже потребувала американської підтримки.

Оговтавшись від економічної кризи 2001 р. та стабілізувавши економічне становище в державі через експорт сільськогосподарської продукції в період її великого попиту, Аргентина розпочала формування нової зовнішньої політики, переглянувши роль США, як свого основного союзника. Відхід Аргентини від америкоцентричної політики був зумовлений багатьма чинниками, такими як розвиток регіональної та транскордонної в межах латиноамериканського регіону співпраці, зосередження уваги США на інших ділянках світової геополітичної арени, в першу чергу на Близькому Сході, та як наслідок послаблені тиску

Штатами на країни Південної Америки. Саме в такій атмосфері Аргентина розпочала формування своїх відносин з північноамериканським сусідом.

Аналіз відносин Аргентини та США відбудеться в двох основних галузях, а саме в політичній та економічній. Перша незгода в політичній сфері між обома державами відбулася в 2005 р. та стосувалася ролі Штатів в латиноамериканському регіоні. Запропонована США концепція міжамериканської зони вільної торгівлі мала на меті зменшення торгових бар'єрів між Північною та Південною Америками, але безпідставно чи ні, деякі латиноамериканські держави виступили проти даної ініціативи, а саме Аргентина, Бразилія та особливо Венесуела. Проблема укладання договору про створення зони вільної торгівлі полягала в тому, що ініціатива Штатів трактувалась як спроба північного гегемона підпорядкувати економіку країн Південної Америки шляхом, наприклад, надання переваги американським компаніям в продажі своєї агропромислової продукції, встановлення американського долара як головної валюти континенту, надання Штатами військових консультацій, що в теорії могло привести до формування американських військових баз в державах-учасниках договору та багато інших неоднозначних умов [42].

Аргентина, позиціонуючи себе як друг Сполучених Штатів, але водночас бажаючи відокремити себе як автономного суб'єкта міжнародних відносин, не виступає проти самої ідеї зони вільної торгівлі між обома Америками, але лише домагалася скасування вибагливих умов Зони вільної торгівлі, особливо в відношенні іноземних інвесторів, яких США пропонували звести до рівня вітчизняних виробників, справедливого доступу до зовнішніх ринків, без пріоритизації когось одного та загалом більш рівних стосунків між державами-учасниками договору [26]. Висунута Аргентиною та Бразилією версія, яку ще називали «полегшеною», в цей раз не зустріла підтримки в самих Сполучених Штатах, а тому переговори щодо створення зони вільної торгівлі зайшли в глухий кут. Аргентина, поборовши економічну кризу та виплативши значну суму

іноземних боргів, починала незалежно вести свою зовнішньополітичну діяльність, протестуючи проти геоекономічних інтересів США.

В період з 2005 по 2015 рр. Аргентині вдавалося маневрувати між прохолодними відносинами з Штатами та невеликими періодами потепління. Так, наприклад, в 2010 р. відбувся візит державного секретаря США Г. Клінтон в Аргентину, де окрім формальних торгово-економічних договорів, представники обох держав домовились співпрацювати в гуманітарній сфері та головне — США пообіцяли сприяти подальшому мирному врегулюванню аргентинських претензій на Фолклендські острови [35]. Але вже через рік відносини між державами знову зазнали випробувань, коли Аргентина затримала та конфіскувала матеріали, які перевозив американський літак, що, очевидно, було негативно сприйнято Штатами. В той же 2011 р., Сполучені Штати використовуючи своїх посередників проголосували проти надання Аргентині кредитних позик через Міжамериканський банк розвитку та Світовий банк [41, с. 80]. Сюди ж можна віднести латиноамериканський тур Б. Обами, який відбувся в 2011 р. та під час якого американський президент відвідав Сальвадор, Чилі та Бразилію, оминувши ряд інших держав, включно з Аргентиною. Даний приклад яскраво свідчить про неоднозначність відносин між Аргентиною та США.

Після закінчення довгого періоду в історії Аргентини під назвою «кіршнеризм», двосторонні відносини Аргентини та США зазнали невеликого піднесення в 2015 р., з обранням на посаду президента М. Макрі, який бажав включити Аргентину назад в лоно вірних союзників США, так як в теорії, це могло бути шансом на подолання економічної кризи та рецесії в державі. Почалося «перезавантаження» аргентино-американський відносин з доволі хорошої ноти, адже в 2016 р. Аргентину вперше за 11 років відвідав американський президент, Б. Обама. Обидва президенти пообіцяли один одному плідної співпраці [38, с. 2]. Але навіть після такого успішного старту відновлення дружніх відносин з'явилися нова перешкода для подальшої тісної співпраці. Цією перешкодою був Д. Трамп, який переміг на виборах в США, попри ставки

на перемогу демократів на чолі з Г. Клінтон, яку робила Аргентина, та що вона намагалася виправити, налагоджуючи відносини вже з республіканцями. Але цього було не достатньо так як сам Д. Трамп, відомий своєю ізоляціоністською політикою навіть по відношенню до геополітично важливих регіонів, такий як Східна Азія та Близький Схід, не говорячи вже про другорядні, по типу латиноамериканського, не поділяв такого ентузіазму щодо відновлення тісних двосторонніх зв'язків Аргентини та США. Початкова стратегія налагодження відносин з Штатами зазнала краху, а тому було прийнято рішення про повернення Аргентини до співпраці з іншими міжнародними акторами, а саме РФ та КНР [38, с. 11].

Нового поштовху аргентино-американським відносинам завдала перемога на президентських виборах 2023 р. прозахідного кандидата Х. Мілея, який пообіцяв скоротити співпрацю Аргентини з Росією, Китаєм та Бразилією на користь Сполученим Штатам, а враховуючи міжнародне середовище, яке станом на 2023 р. дуже часто поділене на держав Західного блоку та держав Глобального півдня, Штати не зможуть залишити в осторонь бажання Аргентини до співпраці, адже тепер ризикують втратити союзника в такий хиткий та тривожний для ліберальної демократії час. Сучасні аргентино-американські відносини, як і раніше є важливими один для одного, але враховуючи нові фактори, які постали після закінчення Холодної війни та з'явилися з розвитком глобалізації, відносини між двома державами зазнали віддалення, що, в теорії, може бути вирішено новим підходом аргентинського чи американського урядів.

Торгівельні відносини між державами є на високому рівні, чому свідчить імпорт американських продукції в 2022 р. в Аргентину, який склав 10,3 млрд дол США, в той час як експорт аргентинської продукції в США склав 6,6 млрд дол США, в результаті чого в Аргентини склалося негативне сальдо торговельного балансу зі Штатами в вигляді 3,7 млрд дол США [34, с. 3]. Варто зазначити, що дефіцит сальдо торговельного балансу між Аргентиною та США не є чимось новим для економічних відносин двох держав, адже рік раніше він також

становив для Аргентини 3,6 млрд дол США. Зумовлено це, в першу чергу, самою продукцією, адже основний експорт Аргентини, не тільки в Сполучені Штати, а в інші держави світу, складають зернові культури та інша сільськогосподарська продукція, адже найбільша частка експортованих Аргентиною продуктів це кукурудза, соєві боби, меслін, соєва олія тощо [10]. Штати експортують в Аргентину більш наукомістку продукцію (рис. 3.1).

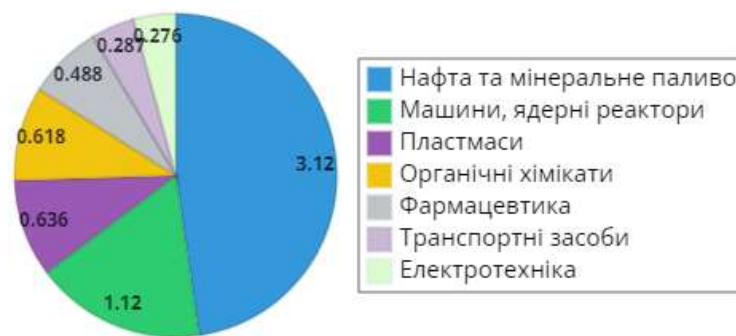

Рис. 3.1. Основна експортна продукція США в Аргентину за 2023 р. в млрд дол США.*

*Складено автором за: [9].

Аргентина традиційно зберігає торговий дефіцит відносно США, так як продукція, яку вона постачає може бути або замінена іншим торговим партнером, або вирощена в самих Штатах, на відмінну від більш наукомісткої та технологічної продукції, яку можуть запропонувати США.

Торговий обіг між Аргентиною та Штатами є важливим для аргентинської держави, але тим не менш Сполучені Штати не є головним торгівельним партнером для неї, адже цю роль замінили її традиційний торговий партнер в вигляді Бразилії та новий, більш зацікавлений в економічній експансії своєї продукції в Латинську Америку ніж Штати, партнер - Китайська Народна Республіка, що впливає на подальшу економічну співпрацю між Аргентиною та США. Для порівняння, з Китаю та Бразилії Аргентина експортує продукції на близько 17,5 млрд та 16 млрд дол США відповідно [34, с. 3], а тому заяви новообраного президента Аргентини Х. Мілея про відмову від співпраці з

вищеназваними державами в угоду з США не варто сприймати всерйоз, особливо враховуючи його ексцентричну особистість. Звичайно, казати що американський ринок чи партнерство з США є другорядними не варто, але це багато свідчить про зміну зовнішньоекономічного курсу Аргентини, держави як історично покладалася на торгівлю з США та Латинською Америкою.

Іншою є ситуація з інвестиціями де, на відмінну від торгового обігу, друге місце, тобто після ЄС, все ж займають Штати з близько 12,6 млрд дол США станом на 2022 р. [11]. Відомий своєю щедрою інвестиційною діяльністю Китай посідає друге місце з близько 1,34 млрд дол США. Основна галузь, на яку приходяться іноземні інвестиції це нафтопереробна, так як південні регіони Аргентини, а саме багатий на корисні ресурси регіон Патагонія, відомі за свій видобуток нафти та газу. Тому, не зважаючи на певні політичні протиріччя та суперечки, а також зростаючу присутність Китаю, як противаги Сполученим Штатам, аргентино-американське економічне співробітництво все ще займає високе місце в двосторонніх відносинах цих держав.

Звичайно, між державами були певні протиріччя в економічній сфері, як, наприклад, суд між «фондами-стерв'ятниками» та Аргентиною та не останньою участю Штатів в них. «Фондами-стерв'ятниками» зветься фонди, які скуповують задешево цінні папери країн, що перебувають в економічній кризі, для того щоб потім стягувати з них повну номінальну вартість акцій. Суд між обома сторонами відбувався в США, а результатом, який він виніс, було зобов'язання Аргентини виплати всі борги перед «фондами-стерв'ятниками», що, звичайно, викликало обурення в аргентинського уряду [15, с. 168]. Зрештою, Аргентина була змушена сплатити більшу частину боргу, але повна підтримка фондів зі сторони суду США та іншими членами конгресу, які негативно ставилися до самої Аргентини, залишило негативний слід в аргентино-американських відносинах.

Загалом, відносини між Аргентиною та США на початку нового століття набули певного відчуження, на відмінну від того, як держави ставилися один до одного в кінці ХХ ст. Зумовлено це було як деякими негативними економічними

проблемами та загалом переорієнтацією Аргентини на нові ринки збуту продукції, які вплинули на двосторонні відносини, так і новим світовим міжнародним порядком, в якому Аргентина все більше вдавалася до співпраці з іншими державами, по типу Китаю чи Бразилії, дистанціюючи свою політику від Сполучених Штатів Америки. Не зважаючи на високий рівень співпраці між державами та обранням в 2023 р. нового прозахідного президента, в роботі було наведено приклад хвилеподібних відносин двох держав, з постійним піднесенням та падінням рівня взаєморозуміння та двосторонньої співпраці, що не є виключенням і для майбутньої мінливої зовнішньополітичної діяльності аргентинської держави.

3.2 Особливості взаємовідносин Аргентини з Китаєм та державами Глобального Півдня

Розглянувши та проаналізувавши двосторонні відносини Аргентини з США, слід перейти до вивчення міжнародних відносин аргентинської держави з Китайською Народною Республікою, новим перспективним торговим та політичним партнером Аргентини, та іншими державами так званого Глобального Півдня, передусім країнами-учасницями БРІКС.

Не зважаючи на те, що Аргентина є економічно активною державою на світовій арені та має багато торговельних зв'язків з різними регіонами та країнами світу, найважливішим з них, очевидно, є Китай, що зумовлено як продукцією, яку КНР готова надати Аргентині і імпортувати з неї, так і зацікавленості самого Китаю в нарощуванні зв'язків з Латинською Америкою та витісненні з даного ринку США в умовах їхньої торговельної війни.

Нарощення тісних аргентино-китайських відносин збіглося з початком китайської економічної політики «м'якої сили» та масового експорту китайської продукції в різні регіони світу. Китай є головним експортером продукції в Аргентину з показником в 21.5%, навіть трохи випереджаючи її традиційного

партнера Бразилію [19]. Загальний торговий обіг між головними партнерами Аргентини можна побачити нижче (рис. 3.2).

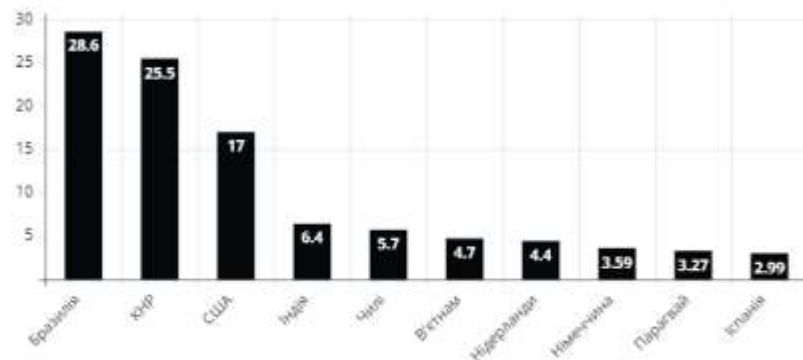

Рис. 3.2. Торговий обіг між Аргентиною та ін. державами в млрд дол США за 2022 р.*

*Складено автором за: [34, с. 3].

Стосовно товарів, якими торгують між собою держави, то тут все дуже схоже до торгових відносин Аргентини з США, адже основна продукція, яку експортує Аргентина в КНР це сільськогосподарські товари, такі як, наприклад, соя та похідна від неї продукція, ячмінь, сорго, яловичина та інші види м'яса тощо, в той час як експорт китайської продукції в Аргентину в основному складає машинобудування та меншою мірою фармацевтика, текстильна промисловість, транспорт, мобільні засоби та комп'ютери та інша продукція [18]. Відсутність диверсифікації експортної продукції Аргентини в Китай спричиняє те, що в випадку падіння торгівлі даними видами товарів весь торгівельний обіг Аргентини з КНР зазнає спаду, не говорячи вже про те, що основний експортний товар Аргентини це сільське господарство, продукцію якого держава-імпортер може замінити на будь-яку іншу або просто звернутись до іншої держави, що доволі важко виконати в випадку імпорту більш наукомістких товарів.

Звичайно, торгівля відіграє велику роль в відносинах двох держав, але враховуючи плани Китаю стати новою наддержавою, тісними зв'язками з країнами Глобального Півдня та викликами для західних демократій, можна зрозуміти, що цілі які він переслідує в Південній Америці є не тільки суто

економічними. Хоча новий президент Аргентини Х. Мілей відкинув заявку в БРІКС, надіслану Аргентиною ще за президенства А. Фернадеса, Аргентина все ж є державою, яка підписала Меморандум про взаєморозуміння з китайською ініціативою «Один пояс, один шлях», яка, як відомо, має амбітний план кинути виклик американській глобалізації, і тісні відносини між державами на цьому не закінчуються [16, с. 132].

Китайська Народна Республіка є однією з держав, які визнають претензії Аргентини на володіння над Фолклендськими островами. Підкреслюючи, що причиною конфлікту є гегемонізм Британії та її бажання втриматись за колоніальне минуле КНР підтвердив свою послідовну та чітку позицію щодо підтримки претензій Аргентини на суверенітет над островами та закликав до досягнення мирного вирішення конфлікту відповідно до Статуту ООН [48]. Аргентина, в свою чергу, не визнає незалежність Китайської Республіки (Тайваню) в рамках китайської програми «Політика одного Китаю», яка представляє свого роду ультиматум, або відносини з Тайванем, або з КНР.

Можна також вказати про укладання угоди між КНР та Аргентиною щодо «стратегічного партнерства» між обома державами, що в 2014 р. переросло в «всеосяжне стратегічне партнерство» [32, с. 4], з візитом Сі Цзіньпіня до Аргентини в рамках його латиноамериканського туру. Під час візиту також було підписано низку угод, наприклад, щодо участі і фінансуванні Китаю в будівництві двох гідроелектростанцій, а також додатковий кредит на 11 млрд дол США. В будь якому випадку, зустріч сприяла покращення двосторонніх відносин та ще раз підтвердила не останню роль КНР в Латинській Америці. Уряд Аргентини, керований кіршнеризмом, відомий доволі автономною по відношенню до США зовнішньою діяльністю, прагне дистанціюватися від регіонального впливу Штатів, і тісна всеосяжна співпраця з КНР може стати їй надійною опорою при здійсненні своєї автономістської політики. Не варто забувати, що окрім того, що Китай є важливим інвестором в економіку Аргентини та її торговим партнером, сама Аргентина є важливим плацдармом

для економічної експансії Китаю, так як, наприклад, сусідня Бразилія має не такі тісні відносини з цією азіатською державою, а налагоджені відносини з Аргентиною можуть стати чудовою можливістю для створення хабу китайських товарів, перед їхнім постачанням по латиноамериканському ринку [45, с. 64].

Тісна економічна співпраця, спільна залученість до держав Глобального Півдня та політична підтримка одне одного на фоні зменшення ролі США в міжнародних відносинах сприяють аргентино-китайському співробітництву, і поки не відомо, чи вдасться новому аргентинському президент Х. Мілею, противнику комунізму та прихильнику анархо-капіталізму та особі, яка вже відмінила членство Аргентини в БРІКС, сильно повпливати цю тісну співпрацю Аргентини та КНР [7, с 2].

Аналізуючи політичні чинники співпраці Аргентини з іншими країнами Глобального Півдня, варто сказати про ще одну вагому для останньої євразійську державу — Індію, з якою Аргентина має двосторонні відносини в статусі стратегічного партнерства. Впродовж історії відносин Аргентини та Індії, між обома державами не виникало будь яких протиріч чи конфліктів, а самі відносини базувались на тісній економічній співпраці. Часті двосторонні зустрічі та державні візити глав держав, диверсифікація торгівлі та нарощення її обсягів, через створення МЕРКОСУР — усе це сприяло надійним та довірливим відносинам.

Так, станом на 2022 р., обсяг торгівлі між Аргентиною та Індією займає четверте місце серед торгівлі з усіма партнерами Аргентини. Індія експортувала на аргентинський ринок товарів на суму близько 1,8 млрд дол США, в той час як сума аргентинських товарів, експортованих в Індію становить 4,5 млрд дол США, утворюючи, таким чином, позитивне торгівельне сальдо для Аргентини у розмірі 2,7 млрд дол США [34, с. 3].

Окрім цього, не останній інтерес для Індії представляють корисні копалини Аргентини, про що свідчить інвестиції в розмірі 24 млн дол США в розвідку родовищ літію в Аргентині індійською державною гірничодобувною компанією

[36]. Аргентина входить до 3 держав, на території яких знаходиться так званий Літієвий трикутник, який містить близько 50% світових запасів літію. Важливість аргентинської продукції та ресурсів для Індії була підтверджена на спільній зустрічі аргентинських та індійських бізнесменів та високопосадовців, де обидві сторони наголосили на збільшенні та посиленні співпраці в наступні роки, що, сприятиме економічним відносинам між державами. Як можна побачити, навіть відмова Аргентини брати участь в БРІКС не похитнула стійкі аргентино-індійські відносини.

Особливого інтересу представляють двосторонні відносини між Аргентиною та Російською Федерацією, ще однією державою учасницею БРІКС. Особливими вони є через свою політичну забарвленість та військову співпрацю держав, адже президент РФ В. Путін після вторгнення в Україну в 2022 р. посилив свій вплив на держави Глобального Півдня для дестабілізації і так хиткої позиції західних демократій. Хоча відносини між Аргентиною та РФ стосувалися, здебільшого, атомно- та гідроенергетичної, а також нафтогазової галузей, велике місце в співпраці двох держав займає саме військово-промисловий сектор. В 2004 р. було укладено угоду про військово-технічне співробітництво двох держав, а також ще один схожий за змістом документ у 2006 р. [8]. Остання зустріч в рамках цієї ініціативи була проведена у лютому 2021 р., яка мала назву VII Міжурядова комісія з військово-технічного співробітництва Аргентинської Республіки та Російської Федерації та мала на меті обговорення проблем та перспектив двосторонньої військової співпраці. Варто вказати на можливу угоду про купівлю Аргентиною 12 винищувачів МІГ-35, яка мала би переоснащити ВПС Аргентини новітньою авіацією, але яка станом на 2024 р. так і не була здійснена, або угода про навчання аргентинських військових в РФ тощо. Варто віддати належне, з початком російсько-української війни нових угод чи договорів про військово-технічне співробітництво не було підписано, що зумовлено як засудженням Аргентиною російської агресії так і можливими проблемами з постачанням військової техніки самою РФ.

Двосторонні торгові відносини між Аргентиною та РФ є незначними за 2022 р., Аргентина експортувала своєї продукції в РФ на 342 млн дол США, в той час як імпортувала російських товарів на 242 млн дол США [46]. Як і у випадку з США, Китаєм чи Індією основна стаття експорту Аргентини це сільськогосподарська продукція, в той час як головним імпортом з РФ є хімічна продукція. Торгові відносини між державами є відносно невеликими, але в основі аргентино-російських відносин є їхня політична складова.

Варто відзначити, що дружньою по відношенню до Росії була позиція Крістіни де Кіршнер стосовно окупації РФ АР Криму. Крістіна заявила про подвійні стандарти країн західного світу, які засудили референдум про приєднання Криму до РФ, а сама заявила, що Крим завжди був територією СРСР, переданою пізніше Україні. Свої відкриті та лояльні по відношенні до Росії відносини Крістіна підтвердила в 2015 р., коли під час свого візиту до Москви не підтримала та засудила економічні санкції Штатів та Європи проти РФ [20]. Після відторгнення Росії від спільноти західних держав внаслідок її агресії на сході України, Аргентина лише збільшила обсяг експорту своєї сільськогосподарської продукції в РФ.

Отже, нарощення інтенсивності двосторонньої співпраці Аргентини з даними країнами, особливо в економічній та політичній сферах, починаючи з XXI ст., було обумовлене як відходом Аргентини від американоцентричної зовнішньої політики, так і бажанням диференціювати свої зовнішньоекономічні та зовнішньополітичні зв'язки для спротиву американському гегемонізму. Двосторонні зв'язки Аргентини з Китаєм та Індією представлені великим обсягом торгівлі та економічної співпраці, в той час як відносини з РФ мають більш політичне значення, оскільки остання підтримує Аргентину в ряді питань на міжнародній арені, зокрема в питанні належності Фолклендів, та закликає країни Заходу до скасування своєї колоніалістської політики.

3.3 Співпраця Аргентини та Європейського Союзу

Досліджуючи та аналізуючи відносини Аргентини з різними суб'єктами міжнародних відносин варто вказати і про співпрацю аргентинської держави з країнами Європи, головним чином співпраці з ЄС, важливої економічної одиниці в міжнародних відносинах та для Аргентини зокрема, яка не зважаючи на можливо меншу політичну вагу, порівняно з США або Китаєм, може запропонувати Аргентині вигідну економічну співпрацю.

Слід почати аналіз двосторонніх відносин з торгового обігу між державами та позиції і значенню ЄС для аргентинської економіки. Остання статистична інформація за 2021 р. свідчить про доволі високий рівень торгових відносин між обома сторонами, так як імпорт аргентинської продукції за цей рік склав 8,6 млрд євро, з показником імпорту європейської продукції в Аргентину в 8 млрд євро, що є доволі високим рівнем, можливо меншим за Китай та Бразилію, але здатним конкурувати за 3 місце з торговим обігом Аргентини з США. Експортована Аргентиною продукція в країни ЄС зображена нижче на рисунку (рис. 3.3).

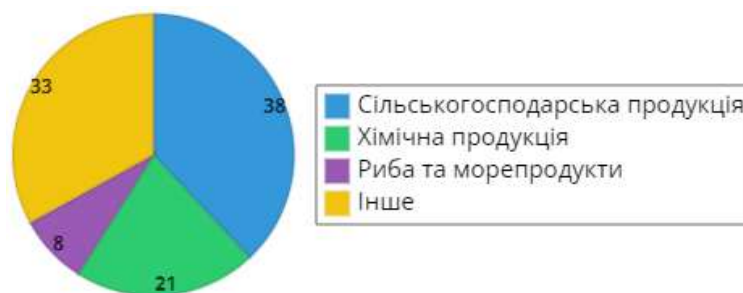

Рис. 3.3. Основна експортна продукція Аргентини в країни ЄС за 2021 р.*

*Складено автором за: [33].

Тобто, як і у випадку з США, Китаєм, Індією чи Росією, основний експорт це сільськогосподарська продукція. Європейський Союз, в свою чергу, експортує в Аргентину більш наукомістку продукцію, таку як машинобудування, прилади, автомобілі та фармацевтика. Не менш важливим аспектом відносин між

ЄС та Аргентиною є інвестиції, які ЄС здатен вкласти в економіку Аргентини, і які лише за 2020 р. становили близько 35,8 млрд євро, що навіть перевершує Штати [33]. Окрім цього, держави підписали між собою численні двосторонні договори, для сприяння подальшої співпраці, де найголовнішим можна сміло назвати Рамкову угоду про економічне та торговельне співробітництво, яка була підписана в 1990 р., та мала на меті встановити основи співпраці у зовнішній торгівлі, економіці, сільському господарстві та промисловості.

Але відносини між обома сторонами не обмежуються лише в торговій галузі, а включають в себе і інші форми, зокрема, велика увага приділяється соціальній складовій. Держави-учасниці Європейського Союзу є яскравими представниками ліберальних, демократичних та соціальних держав, які сприяють просуванню своїх ліберальних цінностей та цілей в інші регіони, в тому числі латиноамериканський. Так, наприклад, було створено ініціативу EUROSoCiAL+, яка ставить за мету зменшення соціальної нерівності, сприяння демократичним втіленням в державах та кращому забезпеченню соціальних благ для населення. Сюди ж можна віднести сприяння ЄС соціальним реформам в Аргентині, інтеграцією біженців та мігрантів в суспільство, гендерної рівності, імплементацію аргентинських проектів громадянського суспільства задля просування прав людини та участі організацій у державному політичному процесі та багато інших, соціально-орієнтованих реформ [33]. Аргентина готова прийняти допомогу ЄС у вирішенні соціальних проблем, адже однією з особливостей цієї країни є її «незвичайне» відношення до соціалізму як такого, адже саме прихід соціалістів в 30-х рр. минулого століття спинив стрімкий розвиток економіки Аргентини, а пізніший соціальний-популізм президента Перона та інших президентів поклав державні витрати на соціальну політику важким тягарем, з чим Аргентина бориться і зараз. Тому допомога ЄС в вирішенні чи консультації стосовно цих проблем буде корисною економічному розвитку аргентинської держави.

Звичайно, двосторонні відносини Аргентини та ЄС не позбавлені протиріч та складностей. До цих складностей варто віднести відносини МЕРКОСУР та ЄС. Аналіз відносин МЕРКОСУР та ЄС буде відбуватись з точки зору Аргентини, для демонстрації її позиції в цьому питанні, так як вона також має відношення до даної проблеми.

Стосунки між МЕРКОСУР та ЄС важко назвати успішними через загальну прохолоду та невизначеність. В 1995 р. була підписана Рамкова угода про співпрацю ЄС з МЕРКОСУР, але питання щодо укладання Угоди про асоціацію відкладалися з року в рік, аж поки в 2019 р. за Угоду знову не зайшла мова. Хоча переговори закінчилися домовленістю щодо укладання Угоди про асоціацію, станом на 2024 р. вона не була ратифікована чи підписана жодною зі сторін. Основна проблема це небажання держав учасниць організацій йти одна одній на поступки. Для укладання угоди ЄС вимагає дотримання іншою стороною вимог свого курсу «зеленої політики», жорстке дотримання зазначених в Паризькій кліматичній угоді 2015 р. вимог щодо зменшення викидів діоксиду вуглецю та більш специфічні вимоги, як, наприклад, зменшення вирубки лісів (що ймовірно було адресовано Бразилії з її масовою вирубкою лісів Амазонії) та збільшення додаткового нагляду за імпортом сільськогосподарської продукції в країни ЄС (що, по суті, є основним експортом Аргентини) [2, с. 331]. В 2024 р. Європу сколихнула масова хвиля протестів фермерів які з однієї сторони виступили за пом'якшення вимог зеленої політики ЄС, що може піти на користь підписання угоди, а з другої сторони виступили за скорочення імпорту сільськогосподарської продукції з-за меж ЄС, що значно вдаряє по можливості ратифікації угоди, адже тепер країни-учасниці МЕРКОСУР, головним чином Аргентина, не згодні з обмеженням експорту своєї сільгосп-продукції.

Ще однією проблемою в відносинах Аргентини з ЄС та перешкодою на шляху до прийняття Рамкової угоди про вільну торгівлю ЄС з МЕРКОСУР був внутрішній конфлікт Аргентини з іншими країнами-учасницями МЕРКОСУР за потенційну загрозу заміщення аргентинської продукції на уругвайському,

парагвайському та особливо бразильському ринках, які в сумі є одним з найважливіших ринків збуту для Аргентини. В 2014 р. план відкриття ринків так і не був узгоджений, і не зважаючи на переговори між Бразилією та Аргентиною, згоди обидві сторони так і не дійшли [1, с. 78]. На скільки ще років затримається підписання Рамкової угоди між ЄС та МЕРКОСУР варто лише гадати, та чи відбудеться воно в найближчому майбутньому взагалі.

Отже, не зважаючи на певні розбіжності та протиріччя між Аргентиною та ЄС, відносини між даними суб'єктами міжнародних відносин займають велике значення в зовнішній політиці Аргентини, так як високий рівень розвитку та потужна економіка ЄС сприяє тісній та взаємовигідній співпраці обох сторін. Якщо співпраця Аргентини з окремими країнами-учасницями ЄС може здатися незначною, загальний торговельний оберт між Аргентиною та ЄС близький до Штатів, що багато говорить про рівень двосторонньої співпраці, особливо що стосується економічної частини.

В питаннях політичних відносин ЄС та Аргентини панує повна підтримка аргентинського ліберального та демократичного курсу, про що свідчать європейські ініціативи, покликані забезпечити соціальний розвиток в межах даної латиноамериканської держави. Аргентині, як демократичній державі, є надзвичайно важливою підтримка її курсу, чому і сприяє Європейський Союз з відповідними ініціативами, по типу EUROSocial+ або просто фінансовою та консультативною підтримкою, яка допомогла б подолати Аргентині наявні соціальні проблеми, які тягнуться ще з попереднього століття.

3.4 Зовнішня політика Аргентини в латиноамериканському регіоні

Регіональна співпраця завжди була важливим напрямом зовнішньополітичної діяльності Аргентини, кульмінацією чого стало створення провідної економічної організації в Південній Америці - МЕРКОСУР, де Аргентина стояла у джерел її формування. Роль і статус Аргентини в

вищеназваній організації буде описана в іншому розділі, так як дана глава буде зосереджена на висвітленні основних особливостей двосторонніх відносин Аргентини з іншими державами Латинської Америки, в першу чергу тих, які відіграють значну роль в зовнішній політиці Аргентини.

Почати аналіз двосторонніх відносин слід з головного партнера та одночасно конкурента Аргентини в даному регіоні — з Бразилії. Покращення відносин відбулося після повернення Аргентини до демократичного політичного режиму, і вже за 4 роки між державами була укладена угода про вільну торгівлю, яка зрештою, переросла в Південний спільний ринок після підписання Асунсьйонської угоди 1991 р. Ще більшої інтеграції та співпраці держави зазнали за правління Аргентиною Кіршнерів, які ставили регіональну співпрацю як головний пріоритет своєї зовнішньої політики. Так, наприклад, ще в 2002 р. Н. Кіршнер підняв статус двосторонніх відносин з Бразилією до рівня «стратегічних відносин» [53, с. 211]. Обидві держави поділяли думку щодо збільшення ролі Південної Америки на міжнародній арені, що вилилося в утворення Союзу південноамериканських націй, адже і Аргентина, і Бразилія мали досвід перебування в колоніальній залежності європейських держав, та узгоджені своєї зовнішньої політики з США, що зумовлювало прагнення обох держав до автономії та провідної ролі Південної Америки як регіону. Сюди ж можна віднести повну підтримку Бразилією аргентинського суверенітету над Фолклендськими островами [48], яка залишається ще з часів минулого століття.

Великого значення набула і двостороння дипломатія, яка лише підкреслює важливість держав одна для одної. Бразильській президент Лула де Сілва, наприклад, був і залишається традиційним союзником Аргентини, і двічі обирав цю державу як країну для першого візита після обрання на президентську посаду, що було зроблено взаємно і К. Кіршнер, яка в 2008 р. відвідала Бразилію, де детальніше обговорила подальшу співпрацю держав в питаннях енергетики, оборони та ядерної енергетики, яку обидві держави активно розвивають. Після

смерті Н. Кіршнера в Бразилії було оголошено трьох денний траур, що ще більше підкреслює рівень взаємної поваги держав одна до одної.

Іншим питанням двосторонніх відносин є торгова співпраця між ними, яка традиційно посідає провідне місце в обох державах. Як було сказано раніше, головним конкурентом Бразилії в торгових відносинах з Аргентиною є хіба що КНР, які рік від року міняються місцями в списку головних торгових партнерів Аргентини. Станом на 2022 р., Аргентина імпортувала в Бразилію продукції на 12,6 млрд дол США, експортувавши бразильських товарів на суму приблизно 15,4 млрд дол США [14]. Відмінним від інших держав є те, що продукція, якою торгують країни між собою є різноманітною, від автомобілів та машинобудування до хімічної продукції та текстилю, що значно відрізняється від експорту Аргентини в інші держави, який дуже часто є обмежений сільськогосподарською продукцією. Значними для Аргентини є і бразильські інвестиції, які за 2022 р. становили 1,3 млрд дол США, що, звичайно менше по відношенню до США та Китаю, але все ще доповнює тісну економічну співпрацю двох держав.

Але, не зважаючи на спільні цілі стосовно посилення ролі Південної Америки на міжнародній арені, історичній тісній політичній співпраці та високому рівні торгових відносин, держави мають декілька протиріч, які можуть негативно повпливати на двосторонню співпрацю. Аргентина та Бразилія — дві розвинуті держави Південної Америки які знаходяться на приблизно одному рівні, з перевагою Бразилії в економічних показниках та політичній значимості. Саме на основі цієї переваги Бразилія планує перетворитися з держави, що розвивається на повноцінного регіонального лідера, що відповідно веде за собою зверхність над Аргентиною. Такий розклад, очевидно, не подобається аргентинській державі, що було продемонстровано в запропонованій Бразилією резолюції, щодо прийняття її як шостого постійно члена Ради Безпеки ООН, на який Аргентина відповіла негативно. Сюди ж можна віднести вищеописану проблему в аргентино-бразильських відносинах яка виникла в 2014 р., де окрім

боязні Аргентини бути витісненою з бразильського ринку європейськими товарами, Аргентина виступила проти співпраці Бразилії та ЄС без її участі. Протиріччя двох держав можна зустріти навіть при порівнянні їхньої зовнішньої політики, де, іронічно, вона ніби помінялася місцями в обох державах. Якщо впродовж минулого століття Аргентина вела відкриту автономістську політику, через що місцями чинила опір США, а Бразилія характеризувалася більшою поступливістю, то в XXI ст. ситуація змінилася, і тепер Бразилія веде незалежну від інших міжнародних акторів політику та позиціонує себе в Латинській Америці як гегемона, в той час як Аргентина опирається на співпрацю з одним зі світових лідерів, для досягнення зовнішньополітичних цілей, будучи не в змозі досягнути їх сама.

Ще однією латиноамериканською державою яка має не останнє місце в зовнішній політиці Аргентини є Венесуела. Пік співпраці та доброзичливих відносин між обома державами припав на середину 2000-х рр., коли при владі знаходився Н. Кіршнер, відкритий прихильник регіональної співпраці. Уряд Кіршнера підписав з Венесуелою біля сорока угод, які варіювалися від звичайних політичних заяв про співпрацю до угод про купівлю аргентинських облігацій, адже Венесуела викупила 500 млн дол боргу Аргентини, що значно скріпило відносини між обома державами [49, с. 7]. Між державами почав формуватися стратегічний альянс, на кшталт стратегічних відносин Аргентини та Бразилії, не говорячи вже про вигоду мати добросусідські відносини з державою, яка є першою в світі за запасами нафти. Але й тут знайшлися проблеми, які стали на заваді встановленню міцної дружби, а саме природа влади в Венесуелі.

Річ у тім, що для Венесуели характерна схильність до авторитаризму, через що по відношенню до опозиції неодноразово здійснювалися дії, які прямо порушували будь-які міжнародні правозахисні норми, чому дуже противилися сусіди Венесуели, в тому числі Аргентина. Так було сформовано Групу Ліма, яка включала в себе майже усі держави латиноамериканського регіону, а за мету ставила дипломатичну боротьбу за повернення демократії та верховенства права

в Венесуелу. М. Макрі дуже жорстко сприйняв нелегітимність уряду Венесуели, через що неодноразово вимагав проведення чесних виборів, чим псував відносини з даною державою. Не зважаючи на пізніший вихід Аргентини з Групи Ліма, Х. Мілей продовжив вести відкриту політику спрямовану проти Н. Мадуро, нелегітимного президента Венесуели, прийнявши в себе лідерів венесуельської опозиції. Як можна побачити з вищенаведеного, навіть хороші та налагоджені економічні зв'язки попередніх урядів не дають гарантії стабільності відносин між державами, в випадку виникнення політичних протиріч, що видно по теперішньому торговому обороті між державами, який впав до майже найнижчого рівня для Аргентини. Загалом, стан торгових відносин Аргентини та її основних партнерів по латиноамериканському регіоні можна побачити по наведеній нижче діаграмі, яка ілюструє скільки продукції було експортовано Аргентиною в ці держави та скільки було імпортовано з них же (рис. 3.4).

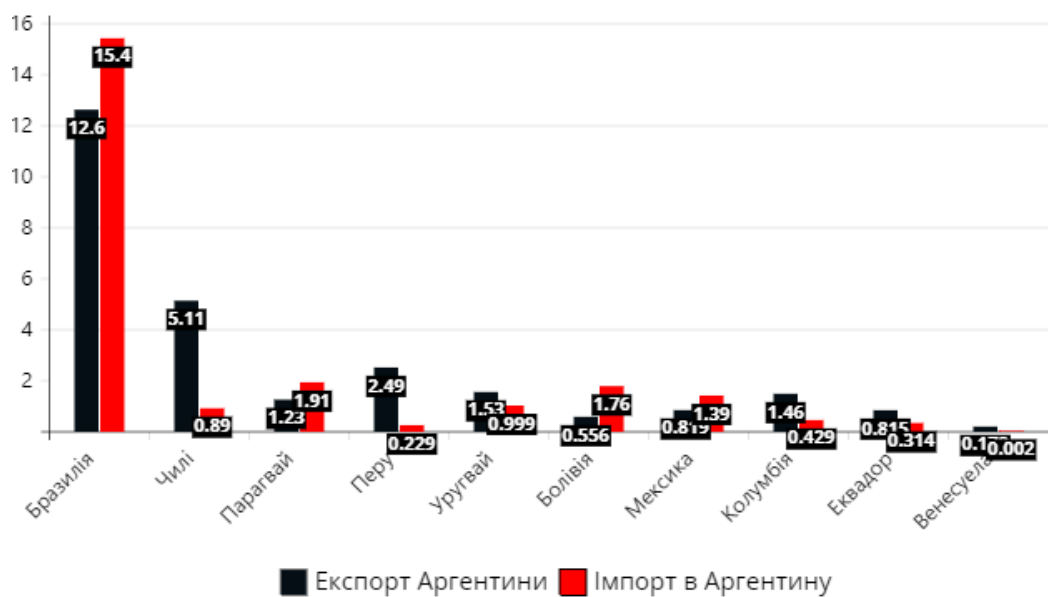

Рис. 3.4. Рівень імпорту та експорту між Аргентиною та державами Латинської Америки в млрд дол США за 2022 р.*

*Складено автором за: [14].

Як можна побачити з вищезазначеної діаграми, роль Бразилії в економічних міжнародних відносинах Аргентини є провідною, в той час як процвітаючі двосторонні відносини Аргентини та Венесуели впали до мінімуму,

через порушення останньою прав людини та авторитаризму в цій державі, що, як зазначалось раніше в роботі, не вітається новою зовнішньою політикою Аргентини.

Аналізуючи особливості співпраці Аргентини зі своїми сусідами можна вказати на їх поглиблення внаслідок світових подій, як це відбулося під час пандемії COVID-19. Така деструктивна для міжнародної економічної системи подія сприяла консолідації окремих країн де, наприклад, Аргентина та Мексика співпрацювали у спільному виробництві і поширенні вакцини AstraZeneca, а з Чилі Аргентина співпрацювала для зміцнення своїх секторів малого та середнього бізнесу, підтримуючи процес їхньої діджиталізації [30, с. 225]. Це говорить про те, що рівень співпраці та взаємодопомоги між державами залишається на високому рівні навіть перед міжнародними кризами.

Рівень економічної співпраці між Аргентиною та її сусідами залишається високим, чому сприяють численні економічні та політичні договори та угоди, розгалужена система регіональної транскордонної співпраці та загальне бажання до інтеграції та єдності, для протистояння зовнішнім викликам. Не обходиться, звичайно, і без суперечок, як це було між Аргентиною та Уругваєм. Річ у тім, що для проходу до портів більш важкопідйомних суден важливою є глибина прибережної території, яку Аргентина штучно поглибила в своїх прибережних водах, в районі каналу Мітре, але виступила проти такої ж дії зі сторони Уругваю з його прибережними водами, а саме каналу Мартіна Гарсія. Зумовлено це звичайними економічними інтересами Аргентини, яка не зацікавлена в процвітанні уругвайських портів, що може послабити її власні порти в Буенос-Айрес та Ла-Платі. Сюди ж можна віднести суперечку за целюлозний завод на річці Уругвай, яку побудував Уругвай без додаткової згоди на це Аргентини через що був звинувачений останньою в забрудненні даної річки відходами заводу. І хоча на відмінну від попередньої проблеми, цей конфлікт вдалося вирішити за допомогою міжнародних посередників, перша з часів середини

минулого століття суперечка залишила неприємний слід в двосторонніх відносинах.

Загалом, не зважаючи на ряд двосторонніх договорів та транскордонних регіональних ініціатив, головним регіональним торговельним партнером Аргентини все ж залишається Бразилія, якій за рівнем економічного та політичного значення значно уступають інші держави латиноамериканського регіону. З Бразилією Аргентина в свою чергу конкурує за регіональне лідерство та бачить в ній окрім торговельного партнера також і потенційного конкурента за провідну роль в Південній Америці. Також, окрім співпраці Аргентини зі своїми сусідами в різноманітних галузях, навіть в галузі охорони здоров'я, Аргентина має декілька конфліктів, зі своїми сусідами, як наприклад морська суперечка Аргентини та Уругваю.

3.5 Участь Аргентини в міжнародних організаціях

Аналіз співпраці та участі Аргентини з даним типом учасників сучасної міжнародної системи варто почати з важливої для Аргентини та доволі амбітної організації МЕРКОСУР. Перші кроки до створення економічного союзу, який мав би виступити аналогом ЄС в Південній Америці, було закладено в 1986 р., де головні ініціатори даної ідеї Аргентина та Бразилія уклали договір про вільну торгівлю, який в 1991 р. з уже новими членами в вигляді Уругваю та Парагваю переріс в Асунсьйонський договір, що можна вважати початком існування МЕРКОСУР. Стосовно ультимативної функції блоку, то охарактеризувати її можна як митний союз з вільною економічною зоною та спільною торговою політикою країн-учасниць [39].

Варто також коротко охарактеризувати склад організації, який за останнє десятиліття змінився вдвічі. Станом на 2024 р. кількість країн учасниць МЕРКОСУР складає 4 країни — Аргентина, Бразилія, Парагвай та Уругвай. Болівія, переговори про членство якої ведуться ще з 2011 р., є асоційованим

членом організації, участь якої в союзі в грудні 2023 р. остаточно погодила Бразилія, через що від вступу в МЕРКОСУР Болівію відділяє лише процес ратифікації даного договору. На фоні призупинення участі Парагваю в організації через порушення прав людини, в блок було прийнято Венесуелу яка, щоправда, так і не змогла за 4 роки адаптуватися до правил торгового блоку, через що в 2016 р. її участь була призупинена, майже одночасно з повернення Парагваю назад в блок. Тепер, охарактеризувавши особливості даної організації можна перейти до безпосереднього аналізу участі Аргентини в ньому.

Стосовно діяльності самого економічного блоку то охарактеризувати її можна принаймні як неоднозначну. В роботі вже було описано позицію держав блоку стосовно Угоди про асоціацію з ЄС, де через зелену політику ЄС та обмеження імпорту сільськогосподарської продукції в країни-члени ЄС, між Аргентиною та Бразилією посіялися різні протиріччя стосовно майбутньої співпраці МЕРКОСУР та Євросоюзу. Негативно на функціонування блоку впливає геополітичне протистояння Аргентини та Бразилії, та загалом низький рівень згуртованості в рамках одного економічного союзу. Наприклад, Аргентина призупинила участь в торгових переговорах МЕРКОСУР та країн Азії (Південною Кореєю, Сінгапуром, Індією та Ліваном) та Канадою, віддавши перевагу поглибленню співпраці в рамках Південної Америки для боротьби з негативними економічними та політичними наслідками COVID-19, що йде в розріз з політикою та намірами інших учасників МЕРКОСУР, Бразилією, Парагваєм та Уругваєм, які цю угоду про вільну торгівлю підписали [47, с. 2]. Причина в різних поглядах на здійснення економічної політики, так як Аргентина прагне до захисту своїх національних інтересів в той час як інші держави блоку до більшої ліберальності та відкритості.

Важко назвати позицію однієї зі сторін «правильною» а другу «поганою», річ у звичайних розбіжностях в економічній політиці держав, але подібні інциденти навряд чи сприяють економічній інтеграції та значно підривають початкову ідею МЕРКОСУР. Про певну стагнацію блоку було зазначено навіть

на саміті країн-учасниць МЕРКОСУР приуроченому 30-ти річчю заснування блоку, де президент Уругваю Лакальє Поу прирівняв його до «корсету» та «тагаря», який стримує держави позаду, закликаючи до більш вільної політики на міжнародній арені, на що президент Аргентини відповів, що в такому випадку цього «тагаря» слід позбутися [47, с. 5]. Вже зараз державам-учасницям слід взятися якщо й не за реформацію блоку, то принаймні за перегляд цілей існування, які, судячи з всього, впродовж 30 років поступово змінилися.

У зв'язку з останніми подіями слід звернути уваги також на участь Аргентини в Союзі південноамериканських націй (Унасур), який має доволі специфічну історію. Організація яка на момент створення складалася з усіх, за виключенням Французької Гвіани, держав Південної Америки станом на 2024 р. налічує лише 6 учасників — Венесуелу, Гайяну, Суринам, Бразилію, Колумбію та Болівію. Організація, яка ставила за мету регіональну інтеграцію в усіх сферах суспільного життя, знаходиться в занепаді через ідеологічні розбіжності колишніх країн-учасниць, а саме небажання учасниць організації реагувати на політичну ситуацію в Венесуелі та її загальну неефективність [43]. Аргентина покинула Унасур в 2019 р., після чого заявила про своє повернення в квітні 2023 р., щоб знову в грудні того ж 2023 р. на тлі приходу до влади нового президента оголосити про свій вихід.

Як аналог даного невдалого інтеграційного об'єднання, в 2019 р. було створено новий — Форум прогресу Південної Америки (Просур), в який ввійшли більшість держав учасниць попереднього блоку з практично ідентичними цілями, тільки тепер без ідеологічних упереджень в сторону його учасників та без проблемної Венесуели. Але після зміни урядів в головних ініціаторах створення Просур (Аргентині, Колумбії та Чилі) цілі та функції організації стали доволі «розмитими», про що свідчить навіть той факт, що на останньому саміті 2022 р. була присутня лише делегація приймаючої сторони — Парагваю. Як можна побачити з дослідження політичної ситуації пов'язаної з даними інтеграційними організаціями, Південна Америка є доволі розрізненим регіоном,

держави якого незважаючи на прагнення до інтеграції все ж не можуть її досягнути через власні економічні та політичні суперечки та конфлікти.

В Латинській Америці присутні й інші інтеграційні організації, країною-учасницею яких є Аргентина. Йдеться в першу чергу про організацію Співтовариство держав Латинської Америки та Карибського басейну (Celas), яка ставить собі за мету інтеграцію та соціальний розвиток в країн зазначених в її назві. Звичайно, й тут не обійшлося без проблем, як, наприклад вихід Бразилії в 2020 р. та поновлення її участі в 2023 р., але загалом діяльність організації є значно успішнішою за попередньо описані ініціативи. Останній саміт який відбувся в 2023 р. в Аргентині закінчився підписанням документом з близько 100 пунктами, з основною тезою в вигляді поглиблення консенсусу в вирішені наявних міждержавних та внутрішньодержавних проблем.

Отже, можна сказати, що Аргентина приймає активну участь в роботі міжнародних організацій, чим демонструє свою активність на міжнародній арені, сприяє регіональній співпраці та зрештою намагається досягти своїх власних національних цілей, адже не варто забувати, що провідною темою, яку піднімає Аргентина на міжнародних самітах є приналежність Фолклендських островів, голоси за повернення яких так відчайдушно збирає Аргентина.

ВИСНОВКИ

Тому, проаналізувавши основні напрями сучасної зовнішньої політики Аргентини можна зробити наступні висновки.

Зовнішня політика – діяльність держави, які здійснюється по відношенню до інших суб'єктів міжнародних відносин, з метою досягнення національних інтересів держави. Структура зовнішньої політики держави включає в себе зовнішньополітичну діяльність в різних галузях та сферах, зокрема, дво- або багатосторонні відносини, регіональну співпрацю, орієнтацію на певний центр сили, нейтралітет, економічну інтеграцію, відносини підпорядкування тощо. Різні складові структури зовнішньої політики можуть діяти одночасно та слугують одній меті – забезпеченню національних інтересів держави на міжнародній арені. Напрямами зовнішньої політики держави є ті суб'єкти міжнародних відносин або вектори, на які держава орієнтована здійснюючи свою зовнішньополітичну діяльність, з метою отримання певної вигоди чи переваги від такої співпраці.

На сучасне становище Аргентини значно вплинули довгий період військових диктатур та переворотів, а також поразка держави в Фолклендській війні, які підсилили ефект від невдалої політики прив'язки аргентинського песо до долара США та високого рівня корупції в державі, що зрештою вилилося в найбільший в історії держави дефолт в 2001 р. та масові грудневі заворушення. На фоні економічної та політичної дестабілізації Аргентина почала шукати вирішення наявних проблем через співпрацю на міжнародній арені, через що уряд Н. Кіршнера вдався до регіональної співпраці, відкинувши америкоцентричну політику попередника та диверсифікувавши міжнародні зв'язки за рахунок КНР та держав Південної Америки.

У зв'язку з закінченням Холодної війни та послабленням контролю США над Латинською Америкою, Аргентина почала віддалятися від Штатів, про що свідчать «хвилеподібні» двосторонні відносини, які були притаманні за

президентства Б. Обами та К. Кіршнер, а пізніше М. Макрі та Д. Трампа. США є третьою за обсягом торгівлі державою, поступаючись Бразилії та КНР, які перебирають роль головного партнера Аргентини на себе, зменшуючи частку американської продукції на аргентинському ринку. Головною причиною відходу від америкоцентризму Аргентиною є поява в регіоні КНР, другого за величиною імпортера продукції в Аргентину.

В рамках своєї політики «м'якої сили» Китай збільшує присутність в Латинській Америці, прив'язуючи до себе країн регіону економічною співпрацею. Аргентина та КНР піднесли свої відносини до стану «всеосяжного стратегічного партнерства» та Аргентина долучилась до китайської ініціативи «Один пояс, один шлях», а КНР в свою чергу підтримує претензії Аргентини на Фоклендські острови. Схожу позицію стосовно суверенітету островів мають РФ та Індія, ще два партнера Аргентини з країн Глобального Півдня. Співпраця Аргентини та РФ має більш політичне та військове значення, пов'язане з постачанням зброї в Аргентину та підтримкою її претензій на Фолкленди. В російсько-українській війні Аргентина остаточно підтримала Україну лише з приходом нового уряду в 2023 р.

Аргентина бере активну участь в регіональній співпраці, де основними партнерами виступають Чилі, Уругвай та Бразилія, де остання є прямим конкурентом Аргентині за вплив в Південній Америці. Бразилія є головним торгівельним партнером Аргентини, але при цьому між державами встановлені відносини конкуренції, що може негативно вплинути на єдність регіону. Іншою проблемою регіональної співпраці є відсутність спільних інтересів серед держав Південної Америки, через що ефективність діяльності Просур та Унасур залишається на низькому рівні, а МЕРКОСУР потребує реформ, у зв'язку з зміною пріоритетів та цілей його держав-учасниць.

Співпраця Аргентини з Європейським Союзом також постраждала через неузгодженість та непослідовність позицій Аргентини та Бразилії стосовно укладання Угоди про асоціацію ЄС та МЕРКОСУР, що було зумовлено різною

позицією держав стосовно імпорту сільськогосподарської продукції в ЄС та дотримання європейської зеленої політики. Відносини Аргентини та ЄС характеризуються високим торговим обортом між державами та соціально орієнтованими ініціативами та проектами, такими як EUROsociAL+, спрямованими на подолання соціальних проблем в Аргентині та інших держав Латинської Америки.

Таким чином, було проведено аналіз зовнішньої політики Аргентини в XXI ст., в ході якого було виявлені причини та чинники, які привели її до наявного стану, основні напрями її здійснення з урахуванням політики міжнародних акторів, та особливості взаємодії з іншими суб'єктами міжнародної системи на сучасному етапі розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вакарчук К. Відносини між ЄС та Бразилією, Аргентиною, Мексикою: економіко-політичний контекст. *Американська історія та політика* : наук. журнал. 2022 р. № 14. С. 74-82. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/34514/1/74-82.pdf> (дата звернення: 31.03.2024).
2. Гаврилова О. В. Зовнішня політика країн Латинської Америки : навчальний посібник. Маріуполь : історичний факультет МДУ, 2020. С. 396. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2584/1/np_zovnishnia_polityka.pdf (дата звернення: 08.04.2024).
3. Кононенко С. В. Теоретичні передумови розуміння сучасної багатополлярності. *Політичний менеджмент*. 2013. № 59. С. 145-153. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/kononenko_teoretychni.pdf (дата звернення: 12.01.2024).
4. Мариніна С. В. Сутність, проблеми та перспективи розвитку форм міжнародної економічної інтеграції. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Сер. Економічні науки*. 2014. № 5-6. С. 40-45. URL: [http://zt.knute.edu.ua/files/2014/5-6\(76-77\)/uazt_2014_5-6_6.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2014/5-6(76-77)/uazt_2014_5-6_6.pdf) (дата звернення: 11.01.2024).
5. Нартова І. В., Коломієць Є. О. Глобалізація та її вплив на розвиток світового виробництва. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2011. № 3. С. 20-24. URL: <https://core.ac.uk/reader/71926050> (дата звернення: 12.01.2024).
6. Структурно-функціональний метод. *Studfiles* : веб-сайт. URL: <https://studfile.net/preview/10000599/page:7/> (дата звернення: 11.04.2024).
7. Шикула М., Балак І. Багатовекторність зовнішньої політики Аргентини на початку XXI століття. *III Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція* : Тези доповіді конф. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. С. 4.

8. Шикуча М., Балак І. Відхід від америкоцентричної зовнішньої політики Аргентини на початку ХХІ століття. *Penim* : Тези доповіді конф. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. 5 с.
9. Argentina Imports from United States. *Trading economics* : веб-сайт. URL: <https://tradingeconomics.com/argentina/imports/united-states> (дата звернення: 04.03.2024).
10. Argentina Trade. *Wits Worldbank* : веб - сайт. URL: <https://wits.worldbank.org/CountrySnapshot/en/ARG/textview> (дата звернення: 04.03.2024).
11. Argentina | United States Trade Representative. *Ustr gov* : веб - сайт. URL: <https://ustr.gov/countries-regions/americas/argentina> (дата звернення: 06.03.2024).
12. ALCA: la eposeya imaginaria del kirchnerismo que enfrió la relación con EEUU. *Infobae* : веб-сайт. URL: <https://www.infobae.com/2016/03/22/1799074-alca-la-eposeya-imaginaria-del-kirchnerismo-que-enfrio-la-relacion-eeuu/> (дата звернення: 30.01.2024).
13. A un año del inicio de la guerra en Ucrania: Argentina reitera su condena a la invasión rusa y reclama un cese de hostilidades. *Cancilleria.gob* : веб-сайт. URL: <https://www.cancilleria.gob.ar/es/actualidad/noticias/un-ano-del-inicio-de-la-guerra-en-ucrania-argentina-reitera-su-condena-la> (дата звернення: 08.02.2024).
14. Brasil (BRA) and Argentina (ARG) Trade | Observatorio de Complejidad Económica. *Oec world* : веб-сайт. URL: <https://oec.world/es/profile/bilateral-country/bra/partner/arg> (дата звернення: 31.03.2024).
15. Busso A. E. Cuarenta años de democracia: el devenir de la narrativa estadounidense sobre democracia y su impacto en la política exterior argentina. *Relaciones Internacionales*. 2023. Vol. 32, № 65. С. 149-177. URL: <https://revistas.unlp.edu.ar/RRII-IRI/article/view/15334/15621> (дата звернення: 20.04.2024).
16. Cecilia M. La política exterior argentina y su vinculación con los condicionamientos internos en el siglo XXI. San Jose: Relaciones internacionales.

2006. № 89. С. 125-142. URL: <https://www.revistas.una.ac.cr/index.php/ri/article/view/9067/10581> (дата звернення: 05.02.2024).

17. CELAC expressed its strongest support for Argentina's legitimate sovereign rights over the Malvinas. *Cancilleria.gob* : веб-сайт. URL: <https://www.cancilleria.gob.ar/en/celac-expressed-its-strongest-support-argentinas-legitimate-sovereign-rights-over-malvinas> (дата звернення: 11.02.2024).

18. China (CHN) and Argentina (ARG) Trade | Observatorio de Complejidad Económica. *Oec world* : веб-сайт. URL: <https://oec.world/es/profile/bilateral-country/chn/partner/arg> (дата звернення: 09.03.2024).

19. Cifras del comercio exterior en Argentina. *Santandertrade* : веб-сайт. URL: <https://santandertrade.com/es/portal/analizar-mercados/argentina/cifras-comercio-exterior> (дата звернення: 30.01.2024).

20. Cómo apoyar a Putin sin decirlo. *La nacion* : веб-сайт. URL: <https://www.lanacion.com.ar/politica/el-mensaje-de-cristina-kirchner-como-apoyar-a-putin-sin-decirlo-nid28022022/> (дата звернення: 14.03.2024).

21. Década Infame. *Wikipedia* : веб-сайт. URL: https://es.wikipedia.org/wiki/D%C3%A9cada_Infame#Actividad_pol%C3%ADtica (дата звернення: 15.01.2024).

22. Desempleo en Argentina. *Wikipedia* : веб-сайт. URL: https://es.wikipedia.org/wiki/Desempleo_en_Argentina (дата звернення: 24.01.2024).

23. El impacto de la crisis brasileña en Argentina y el Mercosur. *Iefpa* : веб-сайт. URL: <https://www.iefpa.org.ar/index.php/es/noticias/nodo/202> (дата звернення: 27.01.2024).

24. Estado y modelos de Estado / за ред. Instituto Nacional de Capacitación Política (INCaP). Ciudad Autónoma de Buenos Aires : INCaP, 2022. 138 с. URL: https://www.argentina.gob.ar/sites/default/files/estado_y_modelos_de_estado.pdf (дата звернення: 15.01.2024).

25. Ferrari Haines A. E., Ferrari-Filho F., Neyra H. The consequences of the international financial crisis and the great recession in Argentina and Brazil. *Brazilian Journal of Political Economy*. 2020. Vol. 40 №1. С. 68-85. URL: <https://centrodeeeconomiapolitica.org.br/repojs/index.php/journal/article/view/126/114> (дата звернення: 01.02.2024).
26. FTAA Fails to Gain Support from Citizens and Governments Across the Region. Ips-dc : веб-сайт. URL: https://ips-dc.org/ftaa_fails_to_gain_support_from_citizens_and_governments_across_the_region/ (дата звернення: 29.02.2024).
27. Guerra Rusia-Ucrania: cómo afectó a la economía argentina el conflicto bélico que ya lleva un año. *El Cronista* : веб-сайт. URL: <https://www.cronista.com/economia-politica/guerra-rusia-ucrania-como-afecto-a-la-economia-argentina-el-conflicto-belico-que-ya-lleva-un-ano/> (дата звернення: 01.02.2024).
28. Historia de la deuda externa argentina. *Wikipedia* : веб-сайт. URL: https://es.wikipedia.org/wiki/Historia_de_la_deuda_externa_argentina (дата звернення: 25.01.2024).
29. Klaus Friedrich V. The Great Unraveling: Argentina 1973–1991. Princeton : Princeton University, 2011. 15 с. URL: <https://webcitation.org/63vquNOiS?url=http://www.ucema.edu.ar/conferencias/download/Klaus1.pdf> (дата звернення: 24.01.2024).
30. La cooperación internacional en tiempos de COVID-19: facilitando un nuevo contrato social en América Latina y el Caribe (ALC) / за ред. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Paris : Latin American Economic Outlook 2021, 2021. С. 213-246. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/0f611fc2-es.pdf?expires=1712322933&id=id&accname=guest&checksum=AA242610530B11FC1A5F26BC273E9E4D> (дата звернення: 05.04.2024).

31. La relación con los Estados Unidos. *Gestar* : веб-сайт. URL: <https://gestar.org.ar/articulos/la-relacion-con-los-estados-unidos/> (дата звернення: 10.02.2024).
32. Laufer R. Argentina y su asociación estratégica con China en la era Kirchner. Pontevedra : Centro Cívico Sur, 2017. 24 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/336140309_LAUFER_R-Argentina_y_su_asociacion_estrategica_con_China_en_la_era_Kirchner_2017 (дата звернення: 10.03.2024).
33. La Unión Europea y Argentina. *Eeas europa* : веб-сайт. URL: https://www.eeas.europa.eu/argentina/la-union-europea-y-argentina_es?s=190 (дата звернення: 18.03.2024).
34. Lavagna M. Argentine Foreign Trade Statistics. Preliminary data for 2022. *Informes técnicos*. 2023. Vol. 7, № 2. С. 20. URL: https://www.indec.gob.ar/uploads/informesdeprensa/i_argent_02_23EC82BFFB1E.pdf (дата звернення: 04.03.2024).
35. La zigzagueante posición de Hillary Clinton. *Clarín* : веб-сайт. URL: <https://web.archive.org/web/20100416053238/http://www.clarin.com/diario/2010/03/05/elpais/p-02152408.htm> (дата звернення: 29.02.2024).
36. Litio: una empresa india invirtió u\$s 24 millones en proyectos argentinos. *Cronista* : веб-сайт. URL: <https://www.cronista.com/negocios/litio-una-empresa-india-invirtio-us-24-millones-en-la-argentina/> (дата звернення: 11.03.2024).
37. Los acuerdos entre la Argentina y el FMI, 1956-2021. *Voces en el Fenix* : веб-сайт. URL: <https://vocesenelfenix.economicas.uba.ar/los-acuerdos-entre-la-argentina-y-el-fmi-1956-2021/> (дата звернення: 26.01.2024).
38. Maraví G., Inés M. La relación entre Argentina y Estados Unidos durante la presidencia de Mauricio Macri, 2015-2018 : Anuario en Relaciones Internacionales. La Plata, 2018. С. 14. URL: https://sedici.unlp.edu.ar/bitstream/handle/10915/98003/Documento_completo.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 02.03.2024).

39. MERCOSUR in brief. *Mercosur int* : веб-сайт. URL: <https://www.mercosur.int/en/about-mercosur/mercosur-in-brief/> (дата звернення: 05.04.2024).
40. Mercosur. *Wikipedia* : веб-сайт. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Mercosur> (дата звернення: 18.01.2024).
41. Morgenfeld L. La visita de Obama y el giro de las relaciones entre Argentina y Estados Unidos. *Tla-melaua – revista de ciencias sociales*. 2016. Vol. 10, № 41. С. 77-94. URL: https://ri.conicet.gov.ar/bitstream/handle/11336/39753/CONICET_Digital_Nro.a56796b7-fae8-439f-914f-2c218537f4d6_A.pdf?sequence=2&isAllowed=y (дата звернення: 29.02.2024).
42. No to FTAA 15 yrs on: overcoming capitalism still best alternative for Latin America. *Brasil de Fato* : веб-сайт. URL: (дата звернення: 29.02.2024).
43. Prosur: ¿integración o revancha ideológica? *Nuso* : веб-сайт. URL: <https://nuso.org/articulo/prosur-integracion-o-revancha-ideologica/> (дата звернення: 06.04.2024).
44. Rowley J. Business as usual? Donald Trump and US hegemony through the lens of dollar diplomacy in Argentina. *Latin American Policy*. 2022. Vol. 14. С. 217-230. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/lamp.12297> (дата звернення: 19.04.2024).
45. Rubiolo F. Telias D. La política exterior argentina: Equilibrios y continuidades entre China y Estados Unidos. *Revista UNISCI*. 2023. № 61. С. 57-87. URL: https://ri.conicet.gov.ar/bitstream/handle/11336/219276/CONICET_Digital_Nro.42f6b2b9-6a65-4528-88eb-1c165c6203b8_B.pdf?sequence=2&isAllowed=y (дата звернення: 15.04.2024).
46. Rusia (RUS) and Argentina (ARG) Trade | Observatorio de Complejidad Económica. *Oec world* : веб-сайт. URL: <https://oec.world/es/profile/bilateral-country/rus/partner/arg> (дата звернення: 14.03.2024).

47. Shqueitzer M. F. La crisis del Mercosur: una explicación desde el Teorema de Coase. *Análisis de coyuntura*. 2021. №27. C. 6. URL: <https://www.iri.edu.ar/wp-content/uploads/2021/08/Cerpi-AC-n27.pdf> (дата звернення: 06.04.2024).
48. Special Committee on Decolonization Adopts Resolution Requesting Negotiations Resume to Resolve Falkland Islands (Malvinas) Question. *Press.un* : веб-сайт. URL: <https://press.un.org/en/2023/gacol3371.doc.htm> (дата звернення: 05.02.2024).
49. Taborga A. Rolando L. Floro L. M. Argentina y el MERCOSUR: Alianzas estratégicas con Brasil y Venezuela (2003 - 2009). V Congreso de Relaciones Internacionales. 2010. № 582. C. 1-13. URL: https://www.iri.edu.ar/publicaciones_iri/IRI%20COMPLETO%20-%20Publicaciones-V05/Publicaciones/cd%20V%20congreso/ponencias/0%20Taborga_Rolandi_Floro_Argentina%20y%20el%20MERCOSUR.pdf (дата звернення: 01.04.2024).
50. The role of the IMF in Argentina, 1991-2002 / за ред. Independent Evaluation Office (IEO) of the IMF. Washington, D.C., 2003. 18 с. URL: <https://www.imf.org/external/np/ieo/2003/arg/070403.pdf> (дата звернення: 26.01.2024).
51. Todesca J. La economía Argentina-Presente, Pasado y Futuro. Ciudad Autónoma de Buenos Aires : Fundacion Jose Ignacio Rucci, 2009. 20 с. URL: <https://www.slideshare.net/blogfundacionrucci/la-economia-argentinapresente-pasado-y-futuro-jorge-todesca-19112009-en-cgt-fr-2853428> (дата звернення: 24.01.2024).
52. Toledo V. F. La política exterior Argentina como una política pública (1983-2019). *Facultad de Ciencias Económicas y Jurídicas de la UNLPam*. 2021. Vol. 12 №1. C. 103-120. URL: <https://cerac.unlpam.edu.ar/index.php/perspectivas/article/view/5659/7109> (дата звернення: 16.02.2024).
53. Vadell J. A. A Política Internacional, a Conjuntura Econômica e a

Argentina de Néstor Kirchner. *Brasileira de Política Internacional* : Revista. 2006 p. Вип. 49. № 1. С. 194-214. URL: <https://www.redalyc.org/pdf/358/35849111.pdf> (дата звернення: 31.03.2024).

54. Zelicovich J. El lugar del MERCOSUR en la política exterior argentina durante los gobiernos de Néstor Kirchner y Cristina Fernández de Kirchner. *Relaciones Internacionales*. 2011. N°41. С. 179-195. URL: <https://revistas.unlp.edu.ar/RRII-IRI/article/view/1192/1147> (дата звернення: 11.02.2024).